СОНЦА:
Усход, заход, даўжыня дня:
Мінск — 6.20, 19.57, 13.37;
Віцебск — 6.08, 19.50, 13.42;
Магілёў — 6.09, 18.47, 13.38;
Гомель — 6.11, 19.39, 13.28;
Гродна — 6.37, 20.10, 13.33;
Брэст — 6.39, 20.10, 13.31.
МЕСЯЦ:
Маладзік
28 жніўня
ІМЯНІНЫ:
Фадзея, Васы, Аўрама

ЗВЯЗДА

3 ВЕРАСНЯ 1992 г.
ЧАЦВЕР, № 177 (21955)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1 рубель

РОЗГАЛАС

ХЛЕБА ЗІМОЙ ХОПІЦЬ. БУЛЬБЫ І АГАРОДНІНЫ — ХТО ВЕДАЕ?

У гэтым годзе збожжавыя культуры былі пасеяны на плошчы 2.456 тысяч гектараў, што на 48 тысяч гектараў менш, чым у мінулым годзе. Разам з тым ураджайнасць збожжа ў 1992 годзе склала 31 цэнтнер з гектара, а ў мінулым — толькі 28,6 цэнтнера з гектара. Па стану на 31 жніўня валавы збор збожжавых склаў 7.539,5 тысячы тон (на 10 працэнтаў больш, чым у 1991).

Калі добры ўраджай збожжавых сёлета парадаваў хлебаробаў, то справы з «другім хлебам» — бульбай — пакуль толькі пакідаюць надзею на лепшае. Паводле даных спецыялістаў Дзяржкамстата, ураджайнасць бульбы ў гэтым годзе на 23 цэнтнеры з гектара меншая, чым у мінулым. Па апошніх звестках, накапана ў 1992 годзе толькі 21,4 тысячы тон, а ў мінулым жа годзе ў гэты час было 24,4 тысячы. Лідзіруе ва ўборцы бульбы Мінская вобласць, дзе накапана 6,7 тысячы тон. А вось калгасы і саўгасы Віцебскай вобласці, дзе накапана на сённяшні дзень толькі 0,6 тысячы тон, адстаюць.

Што датычыцца агародніны, то тут справы такія ж бязрадасныя, як і з бульбай. Ураджайнасць агародніны ў 1992 годзе склала 83 цэнтнеры з гектара, у мінулым жа — 90 цэнтнераў. На 31 жніўня 1992 года было сабрана 20,4 тысячы тон агародніны, а па стану на 2 верасня 1991 года — 29,5. Так што, як відаць з лічбаў, у гэтым годзе ўраджаю «другога хлеба» і агародніны з-за спякотнага лета беларусы недабяруць.

Не сталі чакаць павышэння закупачных цэн калгасы і саўгасы рэспублікі. Калі ў 1991 годзе было закуплена 999,6 тысячы тон збожжавых, то ў гэтым — 1.550,8 тысячы тон, пры заданні 2.000 тысячы тон. Праўда, зернебабовыя і сёння яшчэ паступаюць у дзяржаўныя засекі. Планы па закупках азімага збожжа перавышаны (пры плане 1.000 паступіла 1.165 тысяч тон). А вось што датычыцца ячменю і аўса, то тут пакуль усё ідзе не так, як было запланавана. Пры планавым заданні закупкі 800 тысяч тон ячменю закуплена пакуль толькі 319,1 тысячы тон, аўса — адпаведна 200 і 44 тысячы тон.

Перавысілі ўсе прагнозы закупкі садавіны і ягад. Калі параўноўваць з мінулым годам сёлетнія закупкі, то атрымліваецца, што ў 1992 годзе закуплена на 7.109 тысяч тон садавіны і ягад больш.

Дрэнная ўраджайнасць агародніны адбілася і на закупках. У 1991 годзе на 26 жніўня было закуплена 55 тысяч тон агародніны, у гэтым па стану на 31 жніўня — толькі 47,6.

Падрыхтаваў Ігар ШЧУЧЭНКА.

ЧАРГОВАЯ СЕСІЯ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БЕЛАРУСІ ПАЧНЕЦЦА 20 КАСТРЫЧНІКА

2 верасня 1992 года адбылося чарговае пасяджэнне Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. На пасяджэнні разгледжаны шэраг пытанняў, у тым ліку:

Аб скліканні X сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 12 склікання.

Аб пытаннях палітычнай эміграцыі.

Аб тэрмінах завяршэння работы па рэабілітацыі ахвяр палітычных рэпрэсій.

Аб устанаўленні велічыні даплат да службовых акладаў работнікам судоў за кваліфікацыйныя класы.

Прэзідыум Вярхоўнага Савета пастанавіў склікаць X сесію Вярхоўнага Савета 12 склікання 20 кастрычніка 1992 года ў г. Мінску.

(БЕЛІНФАРМ).

НАВУКОЎЦЫ АБ'ЯДНОЎВАЮЦЦА

МІНСК. Акадэмія навук Беларусі, Рэспубліканскі камітэт прафсаюза работнікаў АНБ, Беларускі эканамічны саюз, выдавецтва «Навука і тэхніка», таварыства генетыкаў і селекцыянераў РБ, Беларуская політэхнічная акадэмія, Мінская прамысловая біржа вытворцаў, Мазырскае нафтаперапрацоўчае аб'яднанне, Мінскі медінстытут, Беларускі інстытут удасканалення ўрачоў і Гомельскі медінстытут выступілі заснавальнікамі дабрачыннага фонду сацыяльнай абароны навукоўцаў «АСАНА». Фонд будзе займацца прававой і матэрыяльнай абаронай навукоўцаў, ствараць банкі новых ідэй, распрацовак і тэхналогій, развіваць на Беларусі ўсе навуковыя напрамкі і ўкараняць дасягненні навукі ў практыку, распаўсюджваць і папулярызаваць веды, развіваць міжнародныя сувязі.

ЖЫЦЦЁ Ў ДАПРЫЗЫЎНІКОЎ, МАГЧЫМА, ЗМЕНІЦЦА

Да пачатку новага навучальнага года міністр адукацыі Рэспублікі Беларусь Валерый Гайсёнак і міністр абароны РБ Павел Казлоўскі прымеркавалі сумесны загад, які карэнным чынам змяняе сутнасць і напрамкі дапрызыўнай падрыхтоўкі ў школах. Згодна з ім зроблена адпаведная палёгка і ваенрукам, якім будуць плаціць за 18 гадзін у тыдзень і якім можна будзе весці іншыя школьныя прадметы. У цэлым жа ўдакладненне гэтага загада адбудзецца пасля чакаемага прыняцця на восеньскай сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь «Закона аб воінскай павіннасці».

«ПЕСНЯЙ ВІТАЮ Я ВАС!..»

Дню ведаў і 90-годдзю пачатку педагагічнай дзейнасці Якуба Коласа было прысвечана гарадское свята «Песняй вітаю я вас!..», якое прайшло 1 верасня ў Мінску на плошчы, што носіць імя песняра.

Перад удзельнікамі свята выступілі беларускія паэты, а таксама сын Коласа — Даніла Канстанцінавіч Міцкевіч, гучалі вершы. Народныя мелодыі выконваў ансамбль «Гармонікі».

НА ЗДЫМКУ: выступае ансамбль «Гармонікі».

РАДЫЁ ФАКТ

З 27 па 30 жніўня ў польскім горадзе Сопаце праходзіў XXIX міжнародны песенны фестываль «Сопат-92». Упершыню ў гісторыі беларускай эстрады ў ім прымаў удзел малады беларускі спявак Андрэй Хлястоў. І ўпершыню беларускі выканаўца заняў чацвёртае месца, увайшоўшы ў пяцёрку найлепшых.

***

Цікавы феномен кнігалюбства зарэгістраваны ў Жлобіне. Адзін чалавек, які не меў пастаяннага месца жыхарства, на працягу года звяртаўся ў розныя бібліятэкі горада і браў, быццам для чытання, самыя дэфіцытныя выданні. Назбіраўшы калекцыю з 26 кніг, што карыстаюцца найбольшым попытам, «бібліяман» бясследна знік са Жлобіна, пакінуўшы ні з чым даверлівых работнікаў бібліятэк.

***

«Аб'явіць вайну» спікеру парламента Расійскай Федэрацыі Руслану Хасбулатаву мае намер 3 верасня на прэс-канферэнцыі кааліцыя парламенцкіх фракцый «Рэформа». На думку дэпутата фракцыі «Дэмрасія» Льва Панамарова, існуе небяспека ўзурпацыі ўлады з боку спікера. «Хасбулатаў замяніў дэпутатаў экспертамі і, ажыццяўляючы аднаасобна заканадаўчую ўладу, умешваецца ў справы выканаўчай улады», — сказаў дэпутат.

Разам з тым Панамароў разлічвае на тое, што «Руслан Імранавіч, глянуўшы на свае дзеянні, як гаворыцца, збоку, можа, зразумее, што пара добраахвотна ісці ў адстаўку».

***

Вядомы расійскі бізнесмен, кіраўнік фірмы «Аліса» Герман Сцерлігаў абвінавіў ЦРУ ў спробах вярбоўкі расійскіх бізнесменаў. Ён заявіў пра гэта ў адкрытым пісьме паслу Злучаных Штатаў Амерыкі ў Маскве Роберту Страусу. Прычынай для гэтага паслання паслужылі спробы амерыканскага дыпламата Давіда Уілдона завербаваць кіраўніка «Алісы» і двух яго супрацоўнікаў. Пасля адмовы, піша Герман Сцерлігаў амерыканскаму паслу, у фірмы «Аліса» пачаліся праблемы з афармленнем уязных віз у ЗША.

***

Новы від паслуг пачаў аказваць Хабараўскі акцыянерна-камерцыйны банк «Бізон-капітал». Заплаціўшы пяць тысяч рублёў, грамадзянін можа быць спакойны — у выпадку яго смерці банк аплаціць усе расходы на пахаванне.

«Бізон-капітал» заключыў дагаворы з адпаведнымі рытуальнымі службамі і цалкам аплаціць расходы на пахаванне, агароджу магілы, сціплыя памінкі і (па жаданню кліента) аркестр.

На новы від банкаўскіх паслуг адазваліся не толькі старыя гараджане, якія не могуць захаваць ад інфляцыі запаветную суму на пахаванне, але і буйныя прамысловыя прадпрыемствы са шматтысячнымі калектывамі — заводам таксама праводзіць у апошні шлях сваіх ветэранаў становіцца дорага, і яны, заключыўшы дагавор з «Бізон-капіталам», страхуюцца ад празмерных расходаў і клопатаў.

***

Сабрат вядомай шатландскай лох-нескай пачвары жыве ў адным з азёр на поўдні Сібіры. Мясцовыя жыхары-бураты называюць яго «гаспадаром тутэйшых вод — драконам Луусудай». Сведкі з'яўлення гэтай істоты сцвярджаюць, што дракон мае тры галавы і рыбін хвост. У гэтым годзе яго бачылі ўжо два разы, калі ён падымаўся з глыбінь возера на яго паверхню.

***

У нідэрландскім горадзе Брэда пад кіраўніцтвам мясцовага бургамістра адбылася цырымонія заключэння шлюбу сусветна вядомага клоуна Алега Папова, які гастралюе з Маскоўскім цыркам у Галандыі, і 29-гадовай цыркавой артысткі з Германіі Габрыэлы Леман. Будучыя муж і жонка пазнаёміліся два гады назад у нямецкім горадзе Гейдэмбергу, дзе тады выступаў Папоў.

ЯК МЫ ШУКАЕМ НАФТУ...

ХТО Ў ЦЮМЕНІ ГАСПАДАР?

ВЯДОМА, РАСІЙСКІЯ НАФТАВІКІ. АЛЕ ЯНЫ ГАТОВЫ ЎЗЯЦЬ У СААЎТАРЫ БЕЛАРУСКІХ СПАЖЫЎЦОЎ

Указы прэзідэнтаў для нашай хворай эканомікі часам зусім не ўказ. Спачатку была дамоўленасць, што Расія паставіць Беларусі ў гэтым годзе 25 мільёнаў тон нафты па фіксаваных цэнах і 5 мільёнаў — па дагаворных. На справе захаваць прапорцыю не ўдалося. І па колькасці таксама. У першым квартале расіяне яшчэ адносна лёгка выканалі свае абавязацельствы, а ў другім, хоць і стараліся, не дадалі больш за мільён тон нафты-сырцу.

У ходзе ліпеньскага падпісання пакета пагадненняў паміж Расіяй і Беларуссю ўрады дзяржаў зноў вярнуліся да тэмы энергапаставак. Канчатковы вынік перагавораў такі: у трэцім квартале Расійская Федэрацыя абавязалася паставіць нам 5,5 мільёна тон «чорнага золата», столькі ж і ў чацвёртым. Беларусь у сваю чаргу таксама ўзяла на сябе рад абавязацельстваў адносна нафтаздабываючых раёнаў — па пастаўках прадукцыі вытворчага прызначэння, прадуктаў па стабільных цэнах.

У жніўні прапорцыі зноў пахіснуліся. На абодва нашы НПЗ працягваюць ісці тэлетайпаграмы, у якіх нафтаздабытчыкі Цюмені, Сургута, Нафтаюганска, іншых «пунктаў» Заходняй Сібіры просяць павялічыць аплату да 6, 8, а часам і да 17 тысяч рублёў за тону (да гэтага часу ў сярэднім выходзіла 2816 рублёў). Многіх азадачыў графік паставак, што нарадзіўся ў Мінпаліўэнерга Расіі, які паставіў пад сумненне і саму новую квоту ў 5,5 мільёна тон. Згодна з гэтым дакументам яна можа зменшыцца, як мінімум, у два разы. Што ж адбылося?

— Дакладней, працягвае адбывацца, — адказвае намеснік старшыні Дзяржэканомплана Беларусі Аляксей Боршч. — Як сведчаць апублікаваныя ў расійскай прэсе зводкі, па-ранейшаму зніжаецца сярэднясутачная здабыча газу і нафты. Але калі ў першым выпадку гэта больш звязана з сезонным попытам на блакітнае паліва, то спад вытворчасці нафты многія эканамісты расцэньваюць як абвальны — 90 працэнтаў нафтаздабываючых прадпрыемстваў не выйшлі ў першым паўгоддзі на ўзровень мінулага года. Адна з прычын у тым, што вырваліся на свабоду і імкліва панесліся ўверх цэны на трубы, буравое і іншае патрэбнае ім абсталяванне. Так што просьбы і патрабаванні нашых партнёраў — гэта не поза багача або дыктатара-манапаліста. Хутчэй здзіўленне бедняка, якому не зразумела, чаму толькі з адной рэспублікай ён павінен гандляваць са стратай для сябе, тады як, напрыклад, Украіна або Прыбалтыка бяруць яго тавар па 6—8 тысяч рублёў за тону і не наракаюць.

— З сітуацыяй, відаць, прыйдзецца лічыцца. Але што застаецца нам: пісаць пісьмы расійскаму ўраду з просьбамі забяспечыць выкананне пагаднення, слаць ганцоў з бартэрнымі дарамі непасрэдна да нафтаздабытчыкаў (раптам спакусяцца) або плаціць, колькі запросяць?

— Вядома ж, пішам, таму што плаціць дорага не можам. Па стану на 28 ліпеня доўг заводаў-спажыўцоў нашаму Дзяржкамнафтапрадукту склаў 6 мільярдаў рублёў. Ён, у сваю чаргу, таксама запазычыў нафтаперапрацоўшчыкам 2,9 мільярда і яшчэ 3,6 — Нацыянальнаму банку па крэдытах. Увядзенне клірынгавых разлікаў паміж Расіяй і Беларуссю на астатні перыяд года ў многім вырашыць гэту праблему. Але без падстрахоўкі, відаць, не абысціся. Таму мы з усіх бакоў разгледзелі і варыянт з бартэрнымі, як вы сказалі, дарамі — пачалі рыхтаваць глебу для прамога доўгатэрміновага супрацоўніцтва, каб дзейнічаць не толькі на ўзроўні формулы «ты — мне, я — табе», але і з цягам часу ўвайсці да нафтаздабытчыкаў у долю. Многія нашы спецыялісты, кіраўнікі прадпрыемстваў і ведамстваў пабывалі на прадпрыемствах Цюменшчыны і падпісалі цэлы рад дагавораў яшчэ і на гэтым узроўні. У абмен на стабільнасць паставак Беларусь абавязалася сваімі сіламі, але за кошт заказчыка пабудаваць у гэтым рэгіёне 50 тысяч квадратных метраў жылля, 60 кіламетраў дарог, іншыя аб'екты. Гэта толькі ў бягучым годзе, а пачынаючы з наступнага будзем штогод узводзіць там па 60 тысяч квадратных метраў жылля і пракладваць 86 кіламетраў дарог. Прычым не толькі ў Лангепасе, за які раней афіцыяльна адказвала наша рэспубліка, але і ў іншых месцах. А самае галоўнае, што мы дагаварыліся, і дагавор гэты адобраны абодвума ўрадамі, стварыць некалькі сумесных прадпрыемстваў (канцэрнаў, акцыянерных таварыстваў) па здабычы, перапрацоўцы, транспарціроўцы і рэалізацыі нафты. За гэтым крокам вялікая будучыня. Сёння ж мы пасіўныя пакупнікі, а значыць, людзі залежныя. Стаўшы саўладальнікамі пэўнай часткі нафтапромыслаў і актыўнымі інвестарамі, атрымаем якасна іншыя правы.

— Хто з нашага боку выказаў жаданне супрацоўнічаць у такіх СП?

— Вытворчае аб'яднанне «Нафтан» (гэта цяперашняя назва Наваполацкага НПЗ), Мазырскі НПЗ, Міністэрства дарожнага будаўніцтва, Дзяржкамнафтапрадукт, аб'яднанне «Беларуснафта», карпарацыя «Белбуд». Выходзілі са спецыфікі кожнай такой вытворчасці і яе патрэбнасцей у тых ці іншых службах і структурах.

— Ва ўмовах дэфіцыту энергарэсурсаў наша экстэнсіўнае іх спажыванне, як і недасканалая тэхналогія перапрацоўкі нафты, у роўнай ступені і бяда і віна. Выхад светлых прадуктаў складае ўсяго каля 50 працэнтаў, мазут наш экалагічна намнога бруднейшы, чым імпартны... Рэканструкцыя ж і ў больш спрыяльныя часы была недаступнай. Але, можа, паявілася хоць бы надзея зрабіць гэта хоць калі-небудзь у будучыні?

— Паявілася, і не ў такой ужо далёкай. Крэдыты і перадавыя тэхналогіі, з дапамогай якіх можна паглыбіць перапрацоўку нафты да 92—96 працэнтаў, нам згодны прадаставіць ФРГ, Францыя, Італія, ЗША. Вызначыліся ўжо некаторыя канкрэтныя фірмы, гатовыя працаваць з нашымі НПЗ. Але сам адбор праектаў будзе весціся на конкурснай аснове. Акрамя таго, ёсць дагаворанасць з Расгазканцэрнам. У гэтым годзе — аб павелічэнні паставак газу, за кошт чаго рэспубліка зможа закончыць перавод Лукомскай ДРЭС на гэты від паліва і некалькі знізіць патрэбнасць у мазуце. А ў перспектыве — аб будаўніцтве праз нашу тэрыторыю магутнага экспартнага газаправода, адводы ад якога пойдуць і да беларускіх спажыўцоў. Так што нашы энергетыкі маюць шанц выканаць даўно намечанае: давесці спажыванне газу ў галіне да 60 працэнтаў, а 40 — пакінуць мазуту. Пакуль гэтыя лічбы стаяць наадварот.

— Вернемся да цэн, Аляксей Апанасавіч. Калі частку нафты прыйдзецца аплачваць па камерцыйных «законах», то, відаць, трэба чакаць у хуткім часе павышэння цэн і на яе вытворныя — той жа мазут, бензін, розную хімічную сыравіну?

— На сённяшні дзень прапорцыі такія: каля 80 працэнтаў фіксаваныя цэны, 20 ці крыху больш — камерцыйныя. Якімі будуць, зыходзячы з рэальнасці, суадносіны заўтра, прадказаць не бяруся. Эканамічная сітуацыя ў нафтавікоў, сапраўды, складаная. Але ж у нас таксама. Значыць, яшчэ патаргуемся. Пакуль жа спецыялісты ўзважваюць рэаліі, падлічваюць, як адаб'юцца на эканоміцы рэспублікі і цэнах гэтыя суадносіны, калі яны зменяцца ў той ці іншы бок. У горшым выпадку — ён, дарэчы, найменш магчымы — можна чакаць 24—25-працэнтнага павышэння кошту энерганосьбітаў. Але, паўтараю, яшчэ патаргуемся.

Ганна ГЛАДЫШАВА. (Белінфарм).

... І ЯК ЯЕ ВЫКАРЫСТОЎВАЕМ

Зрабі людзям «дабро», яны табе адплацяць

Падрабязнасці справы аб дызпаліве для фірмы «Лідо»

Цікавая інфармацыя прагучала 2 верасня ў «Радыёфакце». Нібыта 23 тысячы тон дызпаліва з Уфы (Башкартастан) нехта спрабуе пераправіць у Латвію праз тэрыторыю Беларусі. І Беларусь, выходзіць, адыгрывае ролю перавалачнай базы для камерцыйных аперацый адной з прыбалтыйскіх рэспублік. А гэта не так могуць зразумець нашы партнёры на ўсход ад Оршы. Словам, з мэтай высвятлення абставін мы правялі сваё расследаванне.

І вось што ў наяўнасці. Сапраўды, 3 жніўня г. г. намеснік старшыні Віцебскага аблвыканкома А. Г. Каралёў, з аднаго боку, і прадстаўнік фірмы «Лідо» (г. Рыга) Г. А. Кірсанс, з другога, заключылі дагавор. Цытую: «Выканком садзейнічае ў афармленні юрыдычных дакументаў на адпраўку 23 тысяч тон дызпаліва, якое адпраўлена з Башкартастана (г. Уфа) у адрас фірмы «Лідо».

«За аказаныя паслугі, — цытую далей, — фірма «Лідо» абавязваецца паставіць вобласці фірменнае зерне з разліку за тону дызпаліва 1,2 тоны па цане 12,5 тысячы рублёў за тону». Такім чынам, спадар Каралёў проста меў намер здзейсніць высакародны ўчынак (дарэчы, зараз ён на гэта і напірае, бо больш няма на што).

Але вось якая непрыгожая атрымліваецца справа. Расія не мае пагаднення з Латвіяй і таму пастаўкі нафты ці паліва напрамую ажыццяўляць не збіраецца. Расія сама вырашае: каму пастаўляць, каму — не. Латвія — трэцяя краіна, таму фірма «Лідо» павінна была мець на сваіх дакументах адзнаку расійскай мытні. А яе, як вы разумееце, не было. «Ноу праблем», — сказаў спадар Каралёў, падпісаўшы дагавор з «Лідо». Я магу зразумець пана Кірсанса, ён камерсант. Тое, што ён вырашыў выкарыстаць Віцебск у якасці «трампліна» — у парадку рэчаў. Але нельга зразумець А. Г. Каралёва, у кампетэнцыю якога падобныя пытанні не ўваходзяць.

На сённяшні дзень у Віцебску стаяць першыя 96 цыстэрнаў з дызпалівам (каля 7 тысяч тон). Мытня праверыла дакументы і завярнула паліва назад. Гэтым, здавалася б, пытанне вычарпана. Але ўмяшалася трэцяя сіла ў асобе намесніка старшыні Дзяржкамнафтапрадукта В. П. Заранка.

І свет убачыў «Дагавор на пастаўку дызельнага паліва» ад 14 жніўня г. г., падпісаны Заранком і ўжо вядомым Кірсансам. Тут тое самае, што і ў першым дагаворы: «пакупнік» арганізуе пастаўку дызпаліва з Башкартастана ў Беларусь. Але разлік ужо іншы, рублямі. Дзяржкамітэт купляе паліва па прэйскуранту (5.022 руб. за тону), а прадае яго «Лідо» па 6.498 рублёў за тону. 20 працэнтаў ад аб'ёму паліва застаецца ў Беларусі. На першы погляд, таксама выгадная для нас справа.

21 жніўня дырэктару Наваполацкага прадпрыемства па пастаўцы нафтапрадуктаў Ю. М. Лугаўцову накіроўваецца ліцэнзія № 02-1129 ад 21.08.92 г. да дагавору № 8 Дзяржкамнафтапрадукта ад 14.08.92 г. Цытую: «У адпаведнасці з ліцэнзіяй адпампоўвайце па трубаправоду Наваполацк — Даўгаўпілс 6 тысяч тон дызпаліва. Намеснік старшыні В. П. Заранок».

Такім чынам, «высакародную справу», пачатую спадаром Каралёвым, паспяхова прадоўжыў спадар Заранок.

Цяпер вернемся да пытання аб выгаднасці дагавораў (і, першага, і другога). Дазволю сабе нагадаць, што існуе пагадненне паміж краінамі СНД аб транзітах. Цытаваць больш не буду, а сутнасць яго такая: краіна, якая ўваходзіць у СНД, мае права прапускаць грузы ў краіны, якія не ўваходзяць у састаў Садружнасці, толькі пры наяўнасці правільна аформленых мытных дакументаў. Інакш кажучы, каб Расія дамовілася з Латвіяй аб пастаўцы гэтых 23 тысяч тон дызпаліва, ніхто не стаў бы яго затрымліваць у Віцебску. Словам, ёсць дагавор і яго проста трэба выконваць. У процілеглым выпадку вынікі могуць быць самымі адмоўнымі.

Па-першае, Расія можа залічыць гэта дызпаліва ў абавязковую квоту. Нічога не маю супраць Латвіі, але яна паліва атрымала б, а мы — не. З-за «дабрыні» асобных чыноўнікаў.

Па-другое, «старэйшы брат» зусім законна можа спытаць: а чым вы там займаецеся і чаму мае месца рээкспарт расійскай прадукцыі, калі ёсць дамоўленасць, якая гэта забараняе? Вывады расіяне могуць зрабіць такія: партнёр ненадзейны, веры яму няма. А значыць, анулюем ільготныя цэны на паліва ці наогул «закрыем кран». Спадзяюся, да гэтага не дойдзе, але чаму такі варыянт развіцця падзей не можа быць прааналізаваны?

Я звязаўся па тэлефоне з Віцебскай аблпракуратурай і папрасіў пракаменціраваць сітуацыю А. В. Тарасава, пракурора па нагляду.

— Уласна, падстаў для канфіскацыі дызпаліва няма, — паведаміў Аляксандр Васільевіч. — Усё ж дагавор паміж «Лідо» і Віцебскім аблвыканкомам ёсць. І мы павінны яго ўлічваць. Адзінае, што застаецца, — адправіць дызпаліва па першаму адрасу — Башкартастан.

— Як вы ацэньваеце дзеянні Каралёва з пункту погляду закона?

— Зараз праводзіцца праверка для вырашэння пытання аб прыцягненні Каралёва да адміністрацыйнай адказнасці за незаконную выдачу дазволу на вываз дызпаліва ў Рэспубліку Латвія. Меру гэтай адказнасці будзе вырашаць суд.

Вось такія справы. Дарэчы, яны яшчэ далёка не завершаны. Як мне паведамілі ў адной паважанай установе, пан Кірсанс з'явіўся ў Мінску. Відаць, ён не губляе надзеі на паспяховы для «Лідо» зыход. Ну што ж, буду шчырым: пажадаць яму поспеху не магу.

Мае субяседнікі, якія дапамаглі дайсці да ісціны, занадта не распаўсюджваліся, але скарыстаю сваё права і задам некаторыя, на мой погляд, цікавыя пытанні. Напрыклад: з якой нагоды А. Г. Каралёў пайшоў на кантакт з «Лідо»? За гэтым было толькі шчырае жаданне дапамагчы вобласці з зернем ці што яшчэ? Якім чынам пан Кірсанс выйшаў на В. Г. Заранка? Зноў жа, чаму паміж імі так хутка з'явілася ўзаемаразуменне? Заўважце, я нічога не сцвярджаю, я толькі стаўлю пытанні. І спадзяюся, што хтосьці дасць на іх адказ.

Сяргей ШАЎЦОЎ.

ВОГНЕНЕБЯСПЕЧНАЯ НЯДБАЙНАСЦЬ

На пасяджэнні Камісіі Савета Міністраў Беларусі па надзвычайных сітуацыях было заслухана пытанне «Аб пажарнай абстаноўцы на тэрыторыі рэспублікі і неадкладных мерах па забеспячэнню проціпажарнай бяспекі».

Члены камісіі адзначылі, што ў апошнія дні з-за нядбайнасці некаторых кіраўнікоў, недысцыплінаванасці асобных грамадзян узніклі новыя ачагі пажараў. Пад пагрозай аказаліся некаторыя населеныя пункты Мінскай, Гомельскай, Брэсцкай і Віцебскай абласцей. Міністэрства лясной гаспадаркі не змагло арганізаваць аператыўнае тушэнне лясных пажараў у Ганцавіцкім раёне. Нездавальняюча працуе канцэрн «Белпаліўгаз» па ліквідацыі пажараў на замацаваных за ім тэрыторыях.

Служба інфармацыі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь.

ЗВАРОТ

Камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па адукацыі, культуры і захаванню гістарычнай спадчыны да жыхароў Беларусі — падпісчыкаў перыядычных рэспубліканскіх выданняў

Шаноўныя грамадзяне!

Пачалася падпіска на перыядычныя выданні, якая кожнага жыхара Беларусі паставіла перад праблемай выбару — што выпісаць на наступны, 1993 год. Рост цэн на газеты і часопісы не дазволіць выпісаць шмат выданняў, і свой выбар давядзецца абмежаваць. У сувязі з гэтым хочам звярнуць вашу ўвагу на выданні, чый уклад у нацыянальнае адраджэнне Беларусі асабліва значны.

Штодзённая беларуская рэспубліканская газета «Звязда» за апошні час стала адной з найбольш аўтарытэтных у Беларусі; на высокім прафесіянальным узроўні яна выносіць на свае старонкі багатую аб'ектыўную інфармацыю па самых разнастайных пытаннях і можа задаволіць сваім зместам строга патрабавальнага чытача. Добра зарэкамендавала сябе ў якасці штотыднёвіка «Чырвоная змена», паабяцаўшы змяніць назву, яна не зменіцца ў галоўным — будзе і надалей весці цікавую, змястоўную размову з моладдзю Беларусі. «Голас Радзімы», як і раней, будзе інфармаваць беларусаў за межамі краіны пра няпростае жыццё рэспублікі. Не толькі пытанні літаратуры і мастацтва знойдуць адлюстраванне на старонках «ЛіМа» — выдання, якое набыло аўтарытэт публікацыяй вострапубліцыстычных артыкулаў і допісаў. Разнастайныя матэрыялы па праблемах развіцця і культуры беларускай мовы прачытаюць падпісчыкі газеты «Наша слова». Настаўніцтва Беларусі шмат цікавага і карыснага для сваёй працы знойдзе на старонках «Настаўніцкай газеты».

Гэтыя выданні, а таксама «Культура», «Дзеці і мы», «Наша ніва», «Наша доля», «Піянер Беларусі» і іншыя несумненна дапамогуць чытачу зарыентавацца ў складаных праблемах духоўнага, культурнага і палітычнага жыцця нашага грамадства, стаць на грунт свядомай патрыятычнай дзейнасці ва ўмовах станаўлення незалежнай беларускай дзяржавы.

З новымі творамі беларускіх празаікаў, паэтаў, драматургаў, публіцыстаў, крытыкаў пазнаёмяць чытача часопісы «Полымя», «Маладосць», «Беларусь», «Спадчына», «Вожык». Розныя пытанні развіцця культуры, мастацтва, адукацыі, навукі, экалогіі будуць шырока асвятляць часопісы «Адукацыя і выхаванне», «Народная асвета», «Роднае слова», «Мастацтва», «Родная прырода», «Беларуская мінуўшчына», «Беларускі гістарычны часопіс». Пра жыццё і справы дзятвы будуць расказваць беларускія часопісы «Вясёлка», «Бярозка», «Пралеска»; пра клопаты жанчын — часопіс «Работніца і сялянка».

Мы звяртаемся з заклікам да ўсіх грамадзян Рэспублікі Беларусь, каму дарагая родная зямля, наша Бацькаўшчына, Прыгожае, мілагучнае беларускае слова — выпісвайце і прапагандуйце названыя выданні. Яны паглыбяць вашы веды пра родную краіну і дапамогуць яшчэ мацней палюбіць яе. Ваша падтрымка беларускіх газет і часопісаў паслужыць высакароднай справе нацыянальнага адраджэння Беларусі.

НАЦБАНК УПАЎНАВАЖАНЫ ЗАЯВІЦЬ

Зусім нядаўна расійскія «Весці» паспяшаліся паведаміць, што ў Нацыянальным банку рэспублікі будзе працаваць амерыканскі банкір Джэдэры Мілікан, які два месяцы супрацоўнічаў па кантракту са Знешэканомбанкам Беларусі. Беларускія банкіры паведамілі нашаму карэспандэнту, што гэтая інфармацыя не зусім дакладная.

Так, Мілікан сапраўды працаваў у Знешэканомбанку РБ восем тыдняў. Па індывідуальнаму кантракту, як вопытны банкір, які шмат часу правёў у вядучых банках развітых краін. І цяпер, калі кантракт скончыўся, магчыма, будзе працаваць саветнікам у якім-небудзь банку Беларусі, але неабавязкова ў Нацыянальным.

Як паведаміў кіраўнік Нацыянальнага банка рэспублікі Станіслаў Багданкевіч, гэта «інфармацыя не адпавядае рэчаіснасці». Кандыдатура амерыканца нават не разглядалася. Верагодна, замежны прадстаўнік у галоўным банку рэспублікі ўсё ж будзе. Гэта спадар Жак Бусьер з Нацыянальнага банка Канады, які будзе прадстаўляць Міжнародны валютны фонд, што прафінансуе свайго прадстаўніка. З 10 па 16 верасня павінны адбыцца перагаворы з канадскім банкірам, на якіх плануецца канчаткова вырашыць яго паўнамоцтвы.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Віктар Мікалаевіч Князеў (45 гадоў, жанаты, чацвёра дзяцей, былы работнік Мінсельгасхарча) і яшчэ шэсць дзівакоў вырашылі летась забяспечыць Рэспубліку Беларусь вітамінамі. З гэтай мэтай арганізавалі МП «АграБелЭкс» са статутным капіталам 50 тысяч рублёў (па 7 тысяч з кожнага). Ці да іроніі тут?

ЗАМРЫ. ПАМРЫ. УВАСКРЭСНІ

НЕКАТОРЫЯ ДУМКІ БІЗНЕСМЕНА І ВІКТАРА КНЯЗЕВА, ГРАМАДЗЯНІНА

ВІКТАР КНЯЗЕЎ АБ СУТНАСЦІ СПРАВЫ

Ідэя была ўзята ў амерыканцаў. Фермеру даецца тэхніка, пасадачны матэрыял (парэчкі чорныя, аблепіха, маліны, агрэст і інш.), будматэрыялы, камбайн для ўборкі, закупляецца вырашчаная ім прадукцыя. Ён ні аб чым не думае, а толькі добра працуе. У нататках вядомы публіцыст А. Стрэляны расказвае пра аднаго такога фермера. Фірма дастаўляе Джону Сміту кармы і сутачных курэнят. Джон іх гадуе да пэўнага ўзросту, а затым фірма прыязджае і забірае іх — рахунак Джона вырастае на пэўную суму. Усе задаволены і ўсе зарабляюць. А чаго плакаць? Машына працуе.

Ну вось і тут задумвалася гэтак жа.

Віктар Мікалаевіч — чалавек з апаратным мінулым. Пачынаў з намесніка дырэктара саўгаса, скончыў начальнікам упраўлення Міністэрства сельскай гаспадаркі. Таму што датычыць асабістых сувязей, то тут усё нармальна. Быў бы жывы Іосіф Вісарыёнавіч, ён бы сказаў сёння: сувязі вырашаюць усё.

Апаратчык Князеў хутка знайшоў кантакты ў Магілёўскай, Брэсцкай і Мінскай абласцях, і тры фермерскія гаспадаркі ўжо ёсць. Але гэта не той маштаб, які планаваўся. Трэба для пачатку восем. А там відаць будзе.

Праўда, ёсць яшчэ чатыры кандыдаты ў фермеры. Аднак без зямлі. Тут і пачынаецца самае цікавае.

ВІКТАР КНЯЗЕЎ АБ АГРАРНЫМ ПЫТАННІ

— Віктар Мікалаевіч, вы хочаце пасадзіць на зямлю сваіх людзей у Мінскім і Смалявіцкім раёнах. Ну і навошта вам гэта? Мала іншых [illegible]?

— Там праверaныя людзі, якія загарэліся ідэяй. Яны мне вераць, я — ім.

За старшынёй Мінскага райвыканкома Ф. Чарнушэвічам Князеў асабіста незнаёмы. З ім гаварыў будучы фермер Сінішын.

Чарнушэвіч адрэагаваў так: «...шукайце кантакту са старшынёй калгаса, малому прадпрыемству мы зямлю не даём». А таму, што закон. А таму, што ў законе не сказана. Фермеру — сказана, а малому прадпрыемству — не. Звяртайцеся ў Вярхоўны Савет — там закон прымалі. Эх, жытка...

Князеў кіруецца да старшыні — шукаць кантакту. Цярпліва, асцярожна, даходліва пачынае ўбіваць у старшынёўскую галаву: ты ж глядзі, мілы і ненаглядны, 1 га — гэта 50 тысяч саджанцаў парэчкі, груба бяром па 2 кіло з куста па 50 рублёў, 1 га — 10 тон — 600 тысяч рублёў, з іх 300 тысяч — чыстага прыбытку! [illegible]

Князеў удыхае, выцірае пот і робіць другі, трэці, чацвёрты заход. [illegible] «у раёне ўсё ж не зразумелі...»

Больш таго, супраць [illegible] пачынаецца [illegible] Сіняшын Яўген Іванавіч, калгас «Лашанькі», Мінскага раёна. [illegible]

Ну што ж, ідзём. Мясцовая ўлада: у 30-кіламетровай зоне вакол Мінска нельга займацца [illegible] Нічога не ведаем, а толькі пастанова. Камітэт па зямельнай рэформе: таварышы няправільна разумеюць пастанову. [illegible] Футбол. Мяч — туды, мяч — сюды. Усе гуляюць, усе пры справе...

У Стаўбцоўскім раёне Князеў усё ж уламаў старшыню, падпісалі дагавор, выдзелілі зямлю. Старшыня пайшоў у водпуск, а аграном гэту зямлю засеяў. Анекдот. [illegible] Вілейцы. [illegible] я вам зараз прадам насенне па 7 рублёў, а восенню мне яго прададзіце па рублю.

— Я старшыню разумею, — Віктар Мікалаевіч зусім стомлены. — Ну, а нам жыць таксама трэба, ці не? А куды звярнуцца? Да пракурора? А ён хто — Рэмба? Ён у нас свабодны і незалежны?

— Так-так, Віктар Мікалаевіч, не Рэмба, далёка не...

ВІКТАР КНЯЗЕЎ АБ АДНОСІНАХ З ДЗЯРЖАВАЙ

Ёсць у прадпрыемства Князева і К° элемент нязручнасці: прадукт сезонны, раз у год. [illegible] Трэба круціцца, думаць, шукаць справу. [illegible] купілі драваапрацоўчае абсталяванне. [illegible] Сказалі: нельга. Чаму? Нельга, таму што нельга. [illegible] лес мы купілі ў Расіі (дакумент ёсць). — А можа, вы забралі наш лес, адкуль мы ведаем? [illegible] Размова скончана.

— Дык мы б з Украіны [illegible]

Эх, Віктар Мікалаевіч, дарослы чалавек. Ну, прама дзіцячыя думкі. Вы дзе, Віктар Мікалаевіч, нарадзіліся? У якой краіне?

Вось падаткі: са 100 тысяч чыстага прыбытку ў прадпрыемства застаецца 7—6. Да ўсіх іншых відаў падатку дадаліся 9 гарадскіх.

Князеў прыходзіць у ДАІ — ён павінен заплаціць 5 працэнтаў ад кошту (7 мільёнаў) свае тэхнікі. [illegible] «на развіццё».

Князеў прыязджае ў калгас [illegible] Дай 700 тысяч «на развіццё».

Князеў ідзе ў выканкам прасіць зямлю пад будаўніцтва [illegible]

Князеў звяртаецца да геолагаў [illegible] «на развіццё» [illegible]

І гэтак далей. [illegible]

Віктар Мікалаевіч размаўляў з амерыканскім калегам. [illegible] калі чыстыя прыбыткі да 50 тысяч у год, то ён плаціць 17 працэнтаў [illegible] Максімальны падатак — 40 працэнтаў. [illegible]

[illegible]

Віктар Мікалаевіч слухаў і кусаў локці: усе падаткі, а гэта 93—94 працэнты ад чыстага прыбытку, ён павінен заплаціць у 20 дзён, бо ўвесь прыбытак прыпадае практычна на адзін месяц. У амерыканца ж вочы палезлі на лоб. Калі апрытомнеў, сказаў: «У Штатах такі ўрад праіснаваў бы да наступнага ранку». Дык то ў Штатах, паважаны містэр, а тут закон — тайга.

ВІКТАР КНЯЗЕЎ АБ ФІНАНСАВЫХ ПРАБЛЕМАХ

[illegible] Віктар Мікалаевіч даў імпульс ідэі стварэння ўборачнай машыны для ягаднікаў. [illegible] Але фінскі далёка і каштуе 100 тысяч долараў. [illegible] — 200 тысяч рублёў. [illegible]

Камбайн Князеву зрабілі хлопцы з «Лідсельмаша». [illegible]

Сумненні ў Князева наконт сваіх фінансавых магчымасцей. [illegible]

ВІКТАР КНЯЗЕЎ АБ КАЗАЧНАЙ БУДУЧЫНІ

Зараз у Германіі кілаграм парэчак каштуе 7 марак, кілаграм малін — 3. Рабіце вывады, а Князеў ужо зрабіў: [illegible] на германскі рынак [illegible] за беларускую парэчку германскія маркі. [illegible] Палякі купяць у нас за 3,5, а прададуць немцам за 7 марак. [illegible] Перш за ўсё свой уласны рынак трэба насыціць, падкрэслівае Князеў. [illegible] А чаму гэта не ідзе, вы ўжо ведаеце.

Ды Бог з ім, няхай усё ў гэтай краіне развіваецца сваім парадкам, тут ужо, відаць, нічога не зменіш. [illegible]

ЭПІЛОГ...

[illegible] Не можа так быць, каб шанцавала толькі дурням і хапугам. Павінна пашанцаваць і добрым.

Пакуль жа Віктар Мікалаевіч распрадае [illegible] Замры, памры, і ўваскрэсні.

Сумна, панове міністры. [illegible]

Сяргей ШАЎЦОЎ.

Актыўная пазіцыя

Два з палавінай мільёна штук чырвонай цэглы ў год выпускае на мясцовых глінах цагельны завод у калгасе імя Гастэлы Карэліцкага раёна. Гэтая прадукцыя карыстаецца павышаным попытам. Прыязджаюць па яе з самых аддаленых раёнаў Гродзеншчыны, Міншчыны, Брэстчыны. Нядаўна вялікую партыю гастэлаўскай цэглы закупіла польская фірма «Энергаполь». Папярэдне даследаваўшы яе, яна зрабіла заключэнне, што калгасная цэгла адпавядае міжнародным стандартам.

Калгас расшырае цагельную вытворчасць. Хутка ўступіць у строй новая тунельная абпальная печ, якая будзе працаваць на газе. Яна дазволіць павялічыць вытворчасць цэглы ў некалькі разоў.

НА ЗДЫМКУ: рабочы завода мясцовы жыхар Уладзімір ПАЎЛУЙ.

Фота Эдуарда КАБЯКА. БЕЛІНФАРМ.

ТВАЁ СЛОВА, ЧЫТАЧ!

АСЦЯРОЖНА: СТАНЦЫЯ ТЭХАБСЛУГОЎВАННЯ!

Добры дзень, паважаная рэдакцыя! Пішу вам не дзеля таго, каб вярнуць страчанае і ў першую чаргу — справядлівасць. Не! У свае 30 гадоў мяне кожны дзень прымушаюць паверыць у тое, што няма ў нас парадку, а пра сумленне некаторых людзей і гаварыць не варта.

Пішу дзеля таго, каб хабарнікі і рвачы, з якімі я сустрэўся, хоць крышачку пачырванелі ад сораму (калі ён у іх яшчэ ёсць), а сумленныя людзі не трапілі ў такое становішча, як я.

Справа ў тым, што 11 лютага 1992 года я здаў свой аўтамабіль «Масквіч» М-2140 на станцыю тэхнічнага абслугоўвання № 7 г. Асіповічы Магілёўскага абласнога вытворчага аб'яднання «Аўтатэхабслугоўванне», дзе дырэктарам Карніевіч Міхаіл Данілавіч, а майстрам — Валенчыц Васіль Міхайлавіч. Здаваў машыну, каб адрамантавалі кузаў і пафарбавалі, а атрымалася — каб выкінуць грошы, патрапаць нервы.

Увогуле, за шэсць месяцаў яе так адрамантавалі, што і ўспамінаць не хочацца. А калі справа дайшла да афарбоўкі, то і зусім у мяне рукі апусціліся, але галава яшчэ здолела «зварыць» — трэба забіраць, пакуль зусім не «давялі да толку».

6 жніўня 1992 года маё цярпенне лопнула,— забраў я свайго «Масквіча», але атрымаўся ён белым з чырвонымі плямамі, з уздутай фарбай (афарбоўку выконвалі без усякай падрыхтоўкі і без неабходных кампанентаў). А я тым не менш двойчы плаціў за шпаклёўку, бо першы раз тая «ўсохла». Да таго ж укралі капот (давялося мне купіць тут жа, на станцыі, новы), сцягнулі і жыклёры амывальнікаў ветравога шкла. А калі агледзеўся дома, то аказалася, што «забыліся» паставіць правы брызгавік і «не забыліся» зняць выхлапную трубу. І ўсё гэта «абслугоўванне» абышлося мне амаль у 12 тысяч рублёў.

Але хіба ўся справа ў грашах? А як наконт веры ў людзей, сумленне тых, хто гэта ўсё рабіў? Ды яны толькі пасміхаюцца і разводзяць рукамі: «Мы ж у гэтым не вінаватыя». А хто ж вінаваты? Можа б, на гэта пытанне адказалі праваахоўныя органы? Але і ў суд на такіх «работнікаў» падаваць не хачу, бо за шэсць месяцаў гэтыя хабарнікі, гэтыя рвачы, гэтыя несумленныя людзі так мне абрыдлі, што нават там сустракацца з імі мне будзе непрыемна. А калі я ўзвёў на іх паклёп, дык няхай яны пададуць на мяне ў суд.

З павагай

КАЧАН Юрый Пятровіч,
в. Шчыткавічы, Старадарожскі раён.

ЗНОЎ ДАГАНЯЕМ АМЕРЫКУ?

Калі я пачуў аб'яву па радыё аб чарговым павышэнні цэн, а да гэтага адказы намесніка Старшыні Саўміна Беларусі на пытанні карэспандэнта на гэтую ж тэму, дык гэта мяне не абурыла. Мяне абурыла іншае — тое, калі я пачуў, што гэтыя цэны на хлеб і малочныя прадукты ўсё яшчэ, маўляў, значна ніжэйшыя за **сусветныя.** Тут мне прыгадалася, як некалі абвясцілі лозунг «Дагонім і перагонім Амерыку». А народ у той час ужо быў больш дальнабачны за дзяржаўных і партыйных дзеячаў і гаварыў на гэта: «Амерыку дагнаць можна, але без штаноў абганяць будзе сорамна». Цяпер пра багацце ўжо не гавораць — безнадзейна адсталі. Вырашылі дагнаць па цэнах. Па цэнах, я ўпэўнены, дагонім, тут розуму шмат не трэба, і дагонім толькі таму, што народ у нас трывалы, цярплівы, усё вытрымае — ён і не тое вытрымліваў, прывык да ўсяго. Абурае і злуе толькі тое, што ў нас кіраўнікі прывыклі рашаць усё аднабока і за кошт народа. Гаворачы пра ўзняцце цэн да ўзроўню сусветных, зусім забываюць пра чалавека, ніхто пры гэтым не спрабуе параўнаць жыццёвы ўзровень і зарплату ў нас і ў іх. Гэтымі днямі па тэлебачанні гаварылі пра палякаў, незадаволеных жыццёвым узроўнем, і прыводзілі прыклады аб заработках іх і расіян. Напрыклад, польскі рабочы можа купіць машыну, прапрацаваўшы тры гады, расіяніну для гэтага спатрэбіцца аж трыццаць чатыры гады. А вазьміце асноўнае, што «мае за душой» (я маю на ўвазе накапленні) наш чалавек і там, «за бугром», у развітым капіталістычным свеце, па якім мы даганяем іх? І падман працягваецца. Павышаюць цэны, быццам бы і нам нешта даюць, але ты гэта недаатрымліваеш, і такое адчуванне, што быццам нешта ёсць і адначасова няма. 40 працэнтаў «паўлаўскіх» на першае павышэнне цэн, кажуць, налічылі, а іх у цябе няма і ты іх не бачыш і не атрымаеш, не патрымаеш у руках. За цябе нехта распарадзіўся імі, калі даць і на якія мэты. Адным словам, у цябе замест грошай — дуля ў кашальку. Аблігацыі 1982 года купіў дрыжачымі рукамі за свае грошы, ды яшчэ заплаціў камісійныя 4 руб. 50 кап. Затым іх замарозілі і зноў абяцалі табе тую ж дулю праз пэўны час. Гаварыў: аддайце мне мае грошы, я стары і магу не дачакацца ўстаноўленага тэрміну. «Не,—кажуць, чакай». І давялося чакаць, пакуль не далі каманду выкупляць. А вазьміце аблігацыі пасляваенных гадоў. На дваццаць гадоў замарозілі, і ніхто не падумаў пра працэнты за гэтыя гады!

І вось глядзіце, што атрымліваецца. Аб павышэнні цэн рашае ўрад, а калі размова заходзіць пра зарплату, дык кажуць: гэта вырашыць чарговая сесія Вярхоўнага Савета, чакайце. А чаму б не наадварот рабіць, як гэта і трэба, як гэта і абяцалі ў пачатку рэформ. Пенсіянерам на кожнае павышэнне цэн ткнуць разавую падачку ў 200—300 рублёў і жыві — не сумуй. Так, Амерыку мы дагонім па цэнах, але абганяць будзе сорамна: штаны даношваю, а новыя купіць няма за што.

Іван СКАВАРОДКІН,
ветэран працы.

г. Рагачоў.

СТРАХАВЫЯ КАМПАНІІ: МОДА ЦІ НЕАБХОДНАСЦЬ?

У развітых краінах свету колькасць страхавых кампаній вылічваецца дзесяткамі, а часам і сотнямі. З'яўляючыся неабходнай і паўнапраўнай эканамічнай структурай, яны, як і банкі, выконваюць ролю крывяносных сасудаў, па якіх рухаюцца грашовыя сродкі да самых важных «органаў» эканомікі.

Іх задача — перамяшчэнне капіталаў туды, куды гэта на дадзены момант патрабуецца грамадству. Менавіта банкі і страхавыя кампаніі ўвасабляюць у эканоміцы добра вядомую ўсім прымаўку: «Нітка да ніткі — беднаму сарочка». Гарантуючы кліентам хуткае і поўнае папаўненне нанесеных страт, яны бяруць у прыватных асоб і арганізацый грашовыя сродкі ў невялікай колькасці і, аб'яднаўшы іх, укладваюць ужо буйныя сумы ў тыя галіны, якія жыццёва неабходны грамадству для нармальнага існавання. Гэта некаторыя галіны прамысловасці, аховы здароўя, транспарт, сельская гаспадарка, а таксама развіццё культуры і мастацтва, экалагічная ахова.

У былым Савецкім Саюзе гэтымі пытаннямі заўсёды займаўся дзяржстрах. Але сітуацыя змянілася. Нялёгкі час карэнных перамен настаў і для гэтай вядомай арганізацыі. Асаблівасць тут заключаецца ў тым, што цяпер з'явілася неабходнасць у моцных структурах, але не вельмі вялікіх па велічыні. Час гігантаў-манапалістаў адышоў у мінулае, значная па сваіх маштабах арганізацыя проста не ў стане хутка рэагаваць на такое імклівае жыццё. Для гэтага і ствараюцца ўсюды новыя страхавыя арганізацыі — прыватныя і камерцыйныя, малыя прадпрыемствы і акцыянерныя таварыствы.

Мне даводзіцца працаваць са страхавымі кампаніямі, банкамі, і, на мой погляд, самым удалым варыянтам у гэтай сферы сёння з'яўляецца акцыянернае таварыства. У адрозненне ад іншых, яно не толькі больш манеўранае, але, што самае галоўнае, заўсёды мае магчымасць прыцягнуць у выпадку неабходнасці дадатковыя капіталы збоку. А гэта ж і ёсць самая надзейная гарантыя таго, што дадзеная страхавая кампанія не абанкруціцца і не падмане сваіх кліентаў.

А. ПЛОЦКІ.

Лепельскі раён.

АКТУАЛЬНАЕ ІНТЭРВ'Ю

«Звязда», як і многія іншыя выданні, не абмінае ўвагай дзейнасць пагранічнай службы. Тым больш, што са станаўленнем нашай дзяржаўнасці, граніцы, як, адпаведна, і іх ахова, набываюць асаблівы сэнс. Але час ад часу са старонак некаторых выданняў, з тэлеэкранаў і радыёперадач гучаць, мякка кажучы, недакладныя «адкрыцці», сенсацыйныя паведамленні, якія на паверку аказваюцца мыльнымі бурбалкамі. Крыху больш як два месяцы назад па былой першай праграме тэлеперадач з Астанкіна прагучала чарговая такая «сенсацыя»: нібыта польскія пагранічнікі выявілі ў рэфрыжэратары паўзамёрзлага чалавека, які такім незвычайным спосабам спрабаваў перасячы граніцу. Каб высветліць гэтую і іншыя сітуацыі, рэдакцыя звярнулася да начальніка Галоўнага ўпраўлення пагранвойск пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь, народнага дэпутата Вярхоўнага Савета, генерал-маёра Я. БАЧАРОВА.

СТРАСЦІ ВАКОЛ ГРАНІЦЫ

— Асабіста мне такая пазіцыя некаторых журналістаў не зусім зразумелая, — гаворыць Яўген Міхайлавіч. — Не абцяжарваючы сябе элементарнай праверкай «дакладных фактаў», здабытых невядома з якіх крыніц, яны выпускаюць іх у эфір, на старонкі выданняў. Што датычыцца той памянёнай вамі тэлеперадачы пра «паўзамёрзлага чалавека з рэфрыжэратара», то пры праверцы ўсё аказалася звычайнай хлуснёй. Дарэчы, гэта пацвердзіла адпаведнымі дакументамі і польская пагранічная варта.

Цяпер адносна публікацыі ў «Народнай газеце» за 29 ліпеня г. г. пра пералёт да нас з Літвы польскага верталёта. Так, польскі верталёт прызямліўся ў Мінскім аэрапорце і прыляцеў ён з боку Літвы. Што датычыцца прагучаўшых са старонак «Народнай газеты» сумненняў наконт таго, ці ёсць у суверэннай Беларусі дзяржаўныя граніцы і як і кім яны ахоўваюцца, то нават школьнікам вядома, што граніцы ахоўваюць пагранвойскі, а паветраную прастору—войскі процідаветранай абароны. І калі кіравацца падобнай «логікай», то ўсё складваецца, як у той украінскай прымаўцы: «У агародзе бузіна, а ў Кіеве дзядзька». Цяпер непасрэдна наконт граніц з Літвой і Латвіяй. Яны ёсць, але пакуль нікім не ахоўваюцца. Узяць іх пад ахову мы можам толькі пасля палітычнага вырашэння справы і разгортвання дадатковых сіл і сродкаў. Палітычныя пытанні вырашаюцца, ёсць дамоўленасць наконт гэтага на ўзроўні першых асоб дзяржаў, засталося толькі заключыць дагаворы. Галоўнае ўпраўленне пагранвойск распрацавала неабходныя дакументы па разгортванню новых сіл і сродкаў. Яны разгледжаны ў міністэрствах і ведамствах, атрымалі адабрэнне і цяпер знаходзяцца ў Савеце Міністраў. Аднак не трэба забывацца, што разгортванне аховы новых граніц звязана з вялікімі матэрыяльнымі затратамі. Рэспубліканскі ж бюджэт і без таго вельмі напружаны, кожная капейка на ўліку. А тут размова ідзе пра дадатковыя сотні мільёнаў рублёў. І тым не менш я глыбока перакананы: сродкаў на ахову граніц не трэба шкадаваць. А наконт рытарычнага пытання, хто і як ахоўвае граніцы, то сумнявацца ў гэтым — значыць або не ведаць сапраўднага становішча спраў, або свядома згушчаць фарбы. Толькі за першае паўгоддзе пагранічнікамі затрымана каля 500 парушальнікаў. У сродках масавай інфармацыі ўжо не аднойчы паведамлялася пра затрыманне цэлых груп людзей, якія незаконна імкнуліся перасячы граніцу. На дзесяткі мільёнаў рублёў затрымана і канфіскавана вырабаў з каштоўных металаў, прадметаў антыкварыяту, старадаўніх ікон...

Параўнаўча нядаўна нарад пагранічнікаў спыніў ваенны грузавік, які ішоў да нас з-за мяжы. У кабіне, апрача салдата-вадзіцеля, сядзеў афіцэр. Грузавік быў апламбаваны, і дакументы быццам бы ў парадку. Але нешта насцярожыла пагранічнікаў. І яны запатрабавалі праверыць груз. Там аказаўся цэлы арсенал: больш за сотню пісталетаў, аўтаматаў, нават кулямётаў. Колькі жыццяў уратавала пільнасць пагранічнікаў!

— І ўсё ж, паколькі пытанні граніц з прыбалтыйскімі дзяржавамі так ці інакш мусіруюцца ў прэсе, хацелася б пачуць вашу думку наконт гэтага. Чаму, скажам так, марудна абсталёўваюцца граніцы з Літвой? Наколькі мне вядома, процілеглы бок не марудзіць з гэтым.

— Сапраўды, літоўскі бок ужо выставіў пагранічныя заставы і пасты. На маю думку, нам таксама трэба прыспешваць з гэтай справай, бо так званы «літоўскі калідор» стаў для многіх прайдзісветаў адкрытымі варотамі для вывазу каштоўнасцей з тэрыторыі рэспублікі. Малалікія міліцэйскія пасты ўжо не ў стане спыніць непрыкрыты грабеж нашых багаццяў. Трапляюць да нас праз гэты самы «калідор» і людзі, прыбыццё якіх нічога, апрача шкоды, нам не прыносіць, і наадварот, яго выкарыстоўваюць у якасці своеасаблівага пралазу асобы, у якіх не ўсё чыста за душой. Менавіта такім чынам удалося ўцячы ад непазбежнага пакарання дваім польскім грамадзянам, затрыманым кампетэнтнымі органамі за спробу незаконнай пераправы за мяжу тоны нікелю. Пакуль разбіраліся што да чаго, тых і след прастыў. Словам, адпаведным урадавым службам трэба паспяшацца з абсталяваннем граніцы з Прыбалтыкай. Інакш яна ператворыцца ў своеасаблівую помпу, якая будзе дзейнічаць строга ў адным накірунку.

— Але вернемся да тых шматлікіх публікацый на пагранічныя тэмы, што з'явіліся апошнім часам у прэсе...

— Упэўнены, не абышлі ўвагай чытачы і заметку з даволі гучнай назвай «Вы цешча кіраўніка? Тады пераходзьце... граніцу» («Рэспубліка», 24 ліпеня). У ёй паведамлялася пра парушэнні, якія дапускалі «на пункце спрошчанага пераходу граніцы «Такары» ў Камянецкім раёне супрацоўнікі пагранатрада і мытнага аддзела. Яны прапускалі грамадзян на тэрыторыю Польшчы па нейкім спісе. Як высветлілася, гэты спіс ніхто і нідзе не зацвярджаў.

Але асобы, пазначаныя там, былі вельмі салідным людзьмі. Там былі запісаны прозвішчы кіраўнікоў раёна, іх дзяцей і родзічаў. Натуральна, мытны дагляд пры іх пераездзе праз граніцу не праводзіўся. Што мелі ад гэтага пагранічнікі і мытнікі,— нам пакуль невядома».

Усё, што мела месца ў пункце спрошчанага пропуску «Такары», ажыццяўлялася ў адпаведнасці з заключанымі дагаворамі і пагадненнямі. Вышэйпамянёныя спісы складаліся людзьмі, якія ўпаўнаважаны гэта рабіць. Усе ўнесеныя туды асобы прайшлі старанную праверку, частка іх была адсеяна па тых ці іншых прычынах. Як вядома, у свой час граніца была пракладзена даволі валюнтарысцкім метадам, у выніку чаго не толькі добрыя знаёмыя, сябры, але нярэдка і блізкія родзічы засталіся па абодва бакі яе. Дзесяцігоддзямі яны не мелі ніякай магчымасці сустрэцца, хоць і жылі побач. Каб дапамагчы людзям, аблегчыць няпростую працэдуру, звязаную з афармленнем віз на дзяржаўным узроўні, і былі заключаны адпаведныя пагадненні абодвума бакамі з тым, каб раз у год прадаставіць людзям магчымасць сустрэцца. Такія сустрэчы, па-першае, насілі і носяць святочны характар, па-другое, з'яўляюцца выдатным прыкладам народнай дыпламатыі, бо збліжаюць, з'ядноўваюць прадстаўнікоў суседніх дзяржаў. Ці не таму жыхары прыгранічных раёнаў з такім нецярпеннем чакаюць такіх дзён, якія, як правіла, супадаюць з рэлігійнымі святамі? Колькі ўдзячных слоў выказваецца ў адрас арганізатараў такіх сустрэч!

Цяпер наконт падбору фактаў. Сапраўды, у спісе былі і «вельмі салідныя людзі». Што ж, яны пражываюць у гэтым рэгіёне, маюць такія ж самыя правы, як і астатнія жыхары. Дык чаму, па якому праву іх трэба было выкрэсліваць са спіса? На шчасце, наша заканадаўства не дзеліць людзей на «салідных» і радавых, тут усе роўныя.

А вось што датычыцца выказаных газетай папрокаў наконт адсутнасці мытнага дагляду, то на гэта пытанне няхай адказвае Дзяржаўны мытны камітэт. Гэта яго прамая кампетэнцыя. Прынамсі, і прадстаўнікі гэтай службы былі на месцы пры арганізацыі вышэйпамянёнага пераходу праз граніцу. Там жа знаходзіліся супрацоўнікі мясцовых службаў Камітэта дзяржбяспекі і Міністэрства ўнутраных спраў.

Цікавая публікацыя зноў з'явілася 11 жніўня ў «Народнай газеце». У прыватнасці, там паведамлялася пра тое, што колькасць пагранічнікаў будзе даведзена да 6 тысяч чалавек, а выдаткі на ахову граніцы — да 8 мільярдаў рублёў.

Для мяне асабіста, ды і для іншых супрацоўнікаў Галоўнага ўпраўлення пагранвойск застаецца загадкай: адкуль узялася гэта астранамічная сума ў 8 мільярдаў рублёў? У адрозненне ад Мінфіна, дзе лічаць кожную капейку, аўтару публікацыі Ігару Філіпенку, па ўсім бачна, зусім проста апераваць такімі велізарнымі сумамі. Толькі дзеля чаго? Няўжо каб запалохаць радавога чытача? Гэта ж на кожнага пагранічніка прыпадае больш чым па мільёну рублёў! Ад такой лічбы, сапраўды, галава кругам пойдзе. Словам, факты, як кажуць, выссаны з пальца. Застаецца толькі дзівіцца: як такая салідная газета магла клюнуць на фальшыўку?

Не ўсё зразумела і ў яшчэ адной нядаўняй публікацыі «Рэспублікі» за 18 жніўня. Размова там ішла пра нашых пагранічнікаў, якія праходзяць службу ў «гарачых кропках» былога Саюза і якія жадаюць хутчэй вярнуцца ў Беларусь. Там ёсць выказванні наконт таго, што нашы хлопцы кінуты там на волю лёсу: маўляў, ні Вярхоўны Савет, ні ўрад рэспублікі не робіць ніякіх захадаў, каб вярнуць іх на радзіму. І толькі кіраўніцтва Галоўнага ўпраўлення пагранвойск нешта робіць, каб вырашыць гэтае пытанне.

Мне, як кіраўніку ведамства, можна было б толькі падзякаваць газеце за такую рэкламу, калі б гэтыя намеры былі шчырымі. Але... Толькі падумайце: кіраўніцтва дзяржавы не жадае вырашаць гэтае набалелае пытанне, у той час як Яўген Міхайлавіч, гэта значыць я, усё вырашыў без праблем. Зноў усё тая ж паспешлівасць, павярхоўнасць. Замест таго, каб пабываць у нас у Галоўным упраўленні пагранвойск і высветліць на месцы ўсе аспекты гэтай далёка не простай справы, аўтар публікацыі абмежаваўся кароткім тэлефонным званком, а потым напісаў, як ён сам меркаваў ці як яму падказалі іншыя.

На справе ж гэтымі пытаннямі займаліся на ўзроўні кіраўніцтва дзяржавы. І менавіта на аснове прынятага рашэння Галоўнае ўпраўленне пагранвойск распрацавала план вываду нашых ваеннаслужачых з гэтых рэгіёнаў. Больш таго, за кароткі тэрмін удалося ў поўным сэнсе вырваць каля 1.000 чалавек з «гарачых кропак». Праўда, апошнім часам гэта аперацыя прыпынілася, бо з горных застаў машынамі эвакуіраваць нашых салдат стала небяспечна, навокал жа зоны баявых дзеянняў, а таму патрэбны спецыяльныя верталёты. Савет Міністраў рэспублікі прыняў спецыяльныя меры па гэтаму пытанню. Мяркую, што ў самы бліжэйшы час усе нашы хлопцы вернуцца на радзіму. Дарэчы, мы пакуль адзіная дзяржава СНД, якая арганізавана ажыццяўляе вывад сваіх пагранічнікаў з «гарачых кропак». Ні Расія, ні Украіна пакуль не прыступілі да гэтага. А ўвогуле, газеце не варта было проціпастаўляць камандаванне Галоўнага ўпраўлення пагранвойск кіраўніцтву рэспублікі. Каму патрэбны такія прыёмы?

— Я разумею сваіх калег журналістаў. Няпроста іншы раз атрымаць цікавую інфармацыю. І ўсё ж чаму такая пільная ўвага сродкаў масавай інфармацыі да вашага ведамства? Адкуль страсці вакол граніцы?

— Нашы войскі перажываюць даволі складаны перыяд станаўлення і развіцця. Магчыма, асобным журналістам ад усёй душы хочацца дапамагчы нам. Такое імкненне можна толькі вітаць. Вось толькі не заўсёды гэта робіцца на прафесіянальнай аснове. Навошта чэрпаць звесткі з чутак, невядома якіх крыніц, калі мы заўсёды рады сустрэцца з журналістамі ў сябе ва ўпраўленні, пабываць разам на заставах, каб на месцы высветліць усе праблемы і пытанні, якія патрабуюць вырашэння.

Магчыма, у некага прысутнічаюць і не зусім чыстыя намеры. Нельга не прыняць пад увагу і такі момант, калі, скажам, нейкаму «добраму дзядзьку» раптам захацелася ўзяць пагранвойскі непасрэдна пад сваю апеку. Прамы рэзон: механізм войск адладжаны, ёсць пэўныя дасягненні. Дык чаму б не прыпісаць усё гэта на свой рахунак? Але гэта ўжо з разраду меркаванняў. Хаця, пачакаем далейшага разгортвання падзей. Час пакажа, што да чаго.

Гутарыў
Уладзімір ГОЙТАН.

Ад рэдакцыі. Пакуль гэты матэрыял рыхтаваўся да друку, нам паведамілі з Галоўнага ўпраўлення пагранвойск: вывад нашых ваеннаслужачых пагранічнікаў з «гарачых кропак» працягваецца поўным ходам. Да 10 верасня гэта аперацыя павінна завяршыцца.

РОЗГАЛАС

ГРАНІ ПРЫВАТЫЗАЦЫІ

ШЧУЧЫН. Ужо 8 мільёнаў рублёў атрымана ў горадзе за прыватызуемыя грамадзянамі кватэры. А вось 90 кватэр перададзена льготным катэгорыям насельніцтва, у асноўным пенсіянерам і інвалідам, бясплатна.

ЦІ БЫЦЬ МУЗЕЮ МЕДЫЦЫНЫ?

СВІСЛАЧ. Сапраўды «напалеонаўскія» планы апанавалі ўлады гэтага невялікага гарадка. З цягам часу тут плануецца адкрыць музей гісторыі медыцыны. Праўда, спачатку для гэтага трэба адрэстаўрыраваць былы будынак гімназіі, дзе зараз знаходзіцца шпіталь. Зноў-такі ўсё ўпіраецца ў банальнае: намер добры, але ці хопіць сродкаў?

ЗАКОН — ДЛЯ ЎСІХ

ПІНСК. Нягледзячы на забарону палявання на ўсёй тэрыторыі рэспублікі ў сувязі з пажаранебяспечным становішчам, Пінскі райвыканком дазволіў адстрэл качак у адным з лясных масіваў раёна. Мясцовыя эколагі выказалі пратэст супраць незаконных дзеянняў улады.

НОВЫ ГОД — У НОВАЙ ШКОЛЕ

ГРОДНА. З новага навучальнага года ў Гродна адкрылася новая, 33-я сярэдняя школа, якая разлічана на 1.296 месцаў. Да 1 студзеня 1993 года плануецца адкрыць яшчэ адну, 34-ю школу. Усяго ж на тэрыторыі Беларусі зараз адбылося наваселле ў 42 школах.

КУДЫ ДЗЯВАЕЦЦА ПАПЕРА ДЛЯ ПАДРУЧНІКАЎ?

Перад пачаткам навучальнага года ў мінскай школе № 38 сабраліся настаўнікі беларускай мовы і літаратуры, а таксама беларускамоўных класаў з усяго Фрунзенскага раёна. Мэта сустрэчы ставілася даволі сур'ёзная: прааналізаваць вынікі работы педагагічных калектываў школ па выкананню Закона «Аб мовах у Рэспубліцы Беларусь» і выйсці з канкрэтнымі прапановамі да Міністэрства адукацыі, гарадскога ўпраўлення адукацыі, навуковых супрацоўнікаў ВНУ, выдавецтваў і іншых зацікаўленых бакоў. Ініцыятарамі сустрэчы сталі рана, раённая рада Беларускага народнага фронту «Адраджэнне» і раённая рада Таварыства беларускай мовы, прадстаўнікі якіх таксама прысутнічалі.

Размова адразу пайшла аб набалелым. Настаўнікі і ў гэтым годзе аказаліся ў цяжкім становішчы. Не хапае падручнікаў на беларускай мове, асабліва па матэматыцы, фізіцы, геаграфіі, гісторыі і інш. Недастаткова дыдактычнага матэрыялу — табліц, дапаможнікаў для дыктовак, дыяфільмаў.

— Куды дзяваецца папера для друкавання падручнікаў? Няўжо Міністэрства адукацыі не ў сілах пракантраляваць такую важную справу? — абвінавачвалі выкладчыкі сваіх апекуноў.

Яны прызнавалі, што і самім неабходна больш працаваць, каб мець нейкія вынікі. Яшчэ не ўсюды створаны беларускамоўныя гурткі для бацькоў. Ды і ўрокі трэба праводзіць з большай фантазіяй і самаадданасцю, імкнуцца выкладаць іх на роднай мове. У гэтым сэнсе многае хутчэй залежыць ад ВНУ — менавіта яны закліканы рыхтаваць настаўнікаў, якія добра валодаюць родным словам.

БІБЛІЯТЭКІ «ПАМІРАЮЦЬ» ПЕРШЫМІ

ГРОДЗЕНСКАЯ ВОБЛАСЦЬ. Рынак не церпіць цялячых пяшчот, а ўсё больш жорстка дыктуе свае ўмовы — няўмольныя і катэгарычныя. Толькі за апошні час у вобласці спынілі сваё існаванне 78 клубаў, 44 бібліятэкі, 4 музычныя школы, шэраг кінаўстановак. Спадзеючыся толькі на літасць спонсараў, сёння наўрад ці доўга працягнеш. Вось ужо сапраўды: хочаш жыць — умей круціцца.

АДГУКНІЦЕСЯ, СПОНСАРЫ!

Чавускі раённы камітэт Таварыства Чырвонага Крыжа Магілёўскай вобласці звяртаецца да кіраўнікоў буйных дзяржаўных прамысловых прадпрыемстваў, кіраўнікоў камерцыйных структур, усіх грамадзян з просьбай аб выдзяленні СКВ для пратэзіравання ніжніх канечнасцей за мяжой двум маладым інвалідам: С. А. Міхайлаву і Г. М. Ягораву.

Просьба да спонсараў звяртацца на адрас: 213200, Магілёўская вобл., г. Чавусы, вул. Кругавая, 53, райком Чырвонага Крыжа. Тэлефон: (02242) 2-23-06.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ

НАШЫ АБОРТЫ — НА КАРЫСЦЬ ЗАХОДНІМ ПАРФУМЕРАМ

Мала хто ведае, што «плацэнта», або дзіцячае месца (тое, што застаецца пасля абортаў і нараджэння дзяцей) з'яўляецца адным з самых каштоўных кампанентаў у касметычных і парфумерных сродках самых вядомых фірм свету. Адзін кілаграм плацэнты, набытай у краінах СНД, каштуе прыкладна 1,5 долара. Так, толькі з аднаго Санкт-Пецярбурга яе кожны дзень вывозіцца ў Францыю каля тоны.

ЗЛАЧЫННАСЦЬ НЕ ВЕДАЕ МЕЖАЎ!

У адзін з РАУС Астрахані ноччу прыйшоў не вядомы мясцовым міліцыянерам Баброў і пачаў упрошваць, каб яго пакінулі на «адседцы» ў Расіі. Як высветлілася, ён збег з ВПУ г. Грознага. Яшчэ двое ўцекачоў з месцаў зняволення ў Чэчні самі з'явіліся ў міліцыю з просьбай аб тым жа: «Дайце адседзець у Расіі».

ПАШТАЛЬЁН—ПРАФЕСІЯ НЕБЯСПЕЧНАЯ

У Табольску паўстала пытанне бяспекі мясцовых паштальёнаў. Многія з жанчын баяцца разносіць па дамах пенсіі: хадзіць па горадзе з поўнай сумкай грошай небяспечна. Мясцовыя ўлады збіраюцца дамовіцца з гарадскім аддзелам унутраных спраў аб тым, каб у дні выдачы пенсій кожнага паштальёна суправаджаў супрацоўнік міліцыі.

А САМІ МЫШЭЙ НЕ ЛОВІМ!

У Польшчы на «чорным рынку» з'явілася вялізная колькасць мышаловак, якія прывозяць сюды разам з іншым таварам «турысты» з СНД.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ

РАДЫЁ «СВАБОДА»

● Лідэр парламента Абхазіі падверг рэзкай крытыцы рашэнне пракуратуры Расіі ўзбудзіць крымінальную справу супраць Канфедэрацыі горскіх народаў. «Гэта тое ж самае, што і праследваць добраахвотнікаў, якія змагаліся ў Іспаніі, — сказаў ён.

● **Арменія і Азербайджан ускладаюць адзін на аднаго адказнасць за зрыў перамір'я, якое працягвалася ўсяго адзін дзень.**

● Невядома месцазнаходжанне прэзідэнта Таджыкістана Набіева і яго сям'і. Ёсць паведамленні, што ён спрабаваў атрымаць палітычнае прыстанішча ў Расіі. Захоплены новы заложнік — мэр Душанбе Мірзоеў.

● **Японія яшчэ раз адзначыла, што ўрэгуляванне тэрытарыяльных спрэчак адкрыла б шлях да буйнамаштабнай дапамогі Расіі.**

● За мінулыя суткі ў Босніі ў ходзе баёў забіта 20 чалавек. Мусульманскія фарміраванні зноў паспрабавалі прарваць сербскую блакаду і панеслі цяжкія страты. Паранены пяцёра салдат міратворчых сіл ААН.

«БІ-БІ-СІ»

● **Грузінскія войскі, як паведамляюць з Тбілісі, падвергліся ракетнаму абстрэлу з боку расійскіх войск. У выніку загінула некалькі чалавек. Міністэрства абароны Расіі адвергла гэтыя абвінавачанні. Шэварднадзе адзначыў, што пад пагрозай апынулася яго магчымая сустрэча з Ельцыным.**

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ

● Расія пацвердзіла, што накіравала ваенны процілодачны карабель і дапаможны танкер для падтрымкі міжнародных сіл у Персідскім заліве.

● **Узброеныя прадстаўнікі апазіцыі працягваюць утрымліваць у сваіх руках рэзідэнцыю прэзідэнта Таджыкістана, якую яны ўзялі штурмам. Каля 30 членаў урада і супрацоўнікаў апарату, у тым ліку і тры віцэ-прэзідэнты Таджыкістана, затрыманы ў якасці заложнікаў.**

● Б. Ельцын пагадзіўся стаць пасрэднікам у перагаворах паміж малдаванамі і рускамоўным насельніцтвам Прыднястроўя. У ходзе гэтага канфлікту і баёў, якія працягваліся пяць месяцаў, загінула больш як 500 чалавек.

● **На шляху паміж Прагай і Брно аўтамабіль вядомага палітычнага дзеяча Дубчака страціў кіраванне і трапіў у кювет. У цяжкім непрытомным стане яго даставілі ў бальніцу. Дубчаку 70 гадоў, у яго зламаны пазваночнік.**

«ГОЛАС АМЕРЫКІ»

● Былы чэмпіён свету па шахматах Фішэр заявіў, што пакіне без увагі папярэджанне ўрада ЗША і пачне заўтра матч са Спаскім на адным з астравоў былой Югаславіі. Урад ЗША забараніў Фішэру пачынаць там матч у сувязі з міжнароднымі санкцыямі супраць Сербіі.

● **Абнародаваны новыя факты буйных крадзяжоў міжнароднай харчовай гуманітарнай дапамогі ў Самалі. Мясцовая мафія гандлюе ёю на «чорным рынку». А тым часам людзі, у якіх няма грошай, вараць дубленыя шкуры і ядуць карэнне раслін.**

● КНР выдварылі за межы краіны амерыканскага спецыяліста і эксперта па кітайскіх праблемах Тэрэла, які знаходзіўся там у якасці турыста, за дзеянні, не сумяшчальныя з яго статусам. Тэрэл аказаў падтрымку дысідэнту Шэнь Тону. Таксама выдвараны два французскія журналісты, якія суправаджалі Шэнь Тона, сам дысідэнт арыштаваны.

● **ЗША заклапочаны тым, што Расія не выканала абяцанне спыніць інтэнсіўныя работы ў галіне распрацоўкі біялагічнай зброі. Нягледзячы на напамінак, Расія не прадставіла доказаў спынення гэтых работ. Высокапастаўлены савецкі перабежчык прадаставіў інфармацыю ЗША аб тым, што СССР парушаў пагадненні аб забароне біялагічнай зброі.**

interfax ИНТЕРФАКС

УСЕ ВЯЛІКІЯ ГАРАДЫ РАСІІ КАНТРАЛЮЮЦЦА НАРКАДЗЯЛКАМІ

Спажывецкі рынак наркотыкаў у Расіі дастаткова развіты і пашыраецца, заявіў на брыфінгу ў Маскве нам. начальніча ўпраўлення па незаконнаму абароту наркотыкаў МУС Аркадзь Кузняцоў. Паводле яго даных, усе вялікія гарады Расіі ў рознай ступені кантралююцца арганізаванай злачыннасцю, якая займаецца наркабізнесам.

Па ацэнках экспертаў, іх штогадовы даход складае недзе каля 8 мільярдаў рублёў. Пры гэтым найбольш уплывовымі і небяспечнымі з'яўляюцца азербайджанскія, чэчэнскія і цыганскія кланы.

Апошнім часам усё больш выразна праяўляецца тэндэнцыя стварэння міжрэгіянальных злачынных груп, прычым з іх фарміраваннем у межах былога СССР робяцца спробы выхаду на міжнародную арэну. Па звестках А. Кузняцова, нядаўна Расію наведалі эмісары Медэльінскага картэля, які ўзначальвае вядомы наркакароль Пабла.

КАНФЕДЭРАЦЫЯ ГОРСКІХ НАРОДАЎ КАЎКАЗА НЕ ПРЫЗНАЕ ЮРЫСДЫКЦЫІ НАД САБОЙ ПРАКУРАТУРЫ РАСІІ

Прэзідэнт Канфедэрацыі горскіх народаў Каўказа Юрый Шанібаў заявіў, што КГНК не прызнае юрысдыкцыі над сабой Пракуратуры Расіі, якая ўзбудзіла супраць арганізацыі крымінальную справу, абвінаваціўшы яе ў неканстытуцыйных дзеяннях у адносінах да Грузіі. Ю. Шанібаў выступіў у панядзелак па чэчэнскім тэлебачанні.

Па словах прэзідэнта, цяпер колькасць добраахвотнікаў Канфедэрацыі, гатовых выступіць у Абхазіі супраць грузінскіх войск, складае каля 5 тысяч. Некаторыя з іх яшчэ на шляху ў Абхазію. Ю. Шанібаў паведаміў аб вялікіх сумах, сабраных у дапамогу Абхазіі. Толькі ў адной Кабардзе, па яго словах, сабрана 8 млн. рублёў. Аднак, урад гэтай рэспублікі, адзначыў Ю. Шанібаў, перашкаджае перапраўцы гэтых грошай у Абхазію.

МЗС РЫХТУЕ СУСТРЭЧУ ПРЭЗІДЭНТА ЕЛЬЦЫНА З КІРАЎНІЦТВАМ ГРУЗІІ І АБХАЗІІ

Як стала вядома «Інтэрфаксу», расійскі МЗС заканчвае распрацоўку цэлай серыі прапаноў, накіраваных на спыненне агню ў Абхазіі і раз'яднанне працiборствуючых бакоў, да намечаных на 3 верасня ў Маскве перагавораў па Абхазіі кіраўнікоў Расіі, Грузіі і Абхазіі.

Паводле даных «Інтэрфакса», гаворка, у прыватнасці, ідзе аб праекце пагаднення, аб прынцыпах урэгулявання. Намячаюцца таксама месцы магчымай дыслакацыі воінскіх падраздзяленняў, якім, у выпадку дасягнення пагадненняў, трэба ўзяць на сябе міратворчую місію.

З другога боку, крыніцы, якія прадаставілі інфармацыю, выказалі неўразуменне наконт таго факта, што з моманту пачатку ўзброенага канфлікту Абхазія практычна стала месцам паломніцтва многіх палітычных і грамадскіх дзеячаў Расіі. Ніхто не ставіць пад сумненне, што яны кіруюцца самымі добрымі намерамі, але часта, хочуць яны гэтага або не, іх дзеянні прыводзяць толькі да далейшага росту ўзброенага процістаяння, адзначылі яны.

ЕЛЬЦЫН ВЫКЛЮЧАЕ ВІНУ РАСІЙСКІХ ВОЙСК У АБСТРЭЛЕ ГРУЗІНСКІХ, УПЭЎНЕНЫ НАКОНТ СУСТРЭЧЫ Ў МАСКВЕ

Прэзідэнт Расіі Барыс Ельцын катэгарычна абверг магчымасць удзелу расійскіх войск у абстрэле грузінскіх войск у Абхазіі. У кароткім эксклюзіўным інтэрв'ю спецыяльнаму карэспандэнту «Інтэрфакса» Вячаславу Цераxаву ён заявіў, што не бачыць пагрозы сустрэчы з грузінскім лідэрам Эдуардам Шэварднадзе. Да гэтага Шэварднадзе папярэдзіў, што, калі пацвердзіцца факт абстрэлу, то перагаворы ў Маскве 3 верасня не адбудуцца.

«Сёння раніцай я размаўляў па тэлефоне з Шэварднадзе. Сапраўды, у Гудауце было нападзенне на млынзавод, аднак расійскія войскі там не ўдзельнічалі. Я перакананы, што сустрэча з Эдуардам Шэварднадзе 3 верасня ў Маскве адбудзецца», — заявіў расійскі Прэзідэнт.

КАНСТАНЦІНОПАЛЬСКІ ПАТРЫЯРХ ПАДТРЫМАЎ РАШЭННЕ РУСКАЙ ПРАВАСЛАЎНАЙ ЦАРКВЫ АБ ЗНЯЦЦІ САНА З МІТРАПАЛІТА ФІЛАРЭТА (ДЗЕНІСЕНКІ)

Патрыярх Канстанцінопальскі Варфаламей I накіраваў пісьмо ў Маскоўскі патрыярхат, у якім падтрымаў рашэнне архірэйскага сабора Рускай праваслаўнай царквы аб зняцці з былога прадстаяцеля Украінскай праваслаўнай царквы мітрапаліта Філарэта (Дзенісенкі) свяшчэннага сана за раскольніцкую дзейнасць.

Як паведаміў аддзел знешніх царкоўных зносін Маскоўскага патрыярхата, у пісьме, у прыватнасці, гаворыцца, што «Канстанцінопальская царква, прызнаючы паўнату выключнай у гэтым пытанні кампетэнцыі Рускай царквы, прымае сабарнае рашэнне апошняй па гэтай праблеме».

Былы мітрапаліт Кіеўскі і ўсяе Украіны Філарэт (Дзенісенка) быў зняты са сваёй пасады саборам украінскіх епіскапаў 27 мая гэтага года. На гэтым жа саборы кіраўніком УПЦ быў выбраны мітрапаліт Уладзімір (Сабадан). 11 чэрвеня судом архірэйскага сабора Рускай праваслаўнай царквы з удзелам практычна ўсяго ўкраінскага епіскапата мітрапаліт Філарэт быў пазбаўлены ступеняў свяшчэнства.

М. ГАРБАЧОЎ: „МАРАЛЬНАЯ ПЕРАМОГА ЗАСТАЛАСЯ ЗА МНОЙ"

Яшчэ год таму назад вышэй за яго быў толькі Гасподзь Бог. І калі гэты чалавек гаварыў пра сябе (звычайна ў трэцяй асобе), у ягоным голасе чулася непадробная павага. Нават у тыя тры дні ў Фаросе ён быў Прэзідэнтам з вялікай літары. Сёння ён ужо экс-прэзідэнт—адзіны наш першы чалавек дзяржавы, што пакінуў Крэмль сваёй хадой, а не лежачы на лафеце. Што можа адчуваць ён, які быў усім, а стаў, яшчэ не памёршы, гісторыяй! Злосць, крыўду, прагу рэваншу? А можа, наадварот,—палёгку?

Мажліва, яго апошняя кніга хоць у некаторай ступені адкажа на гэта пытанне...

ДА ЧЫТАЧА

За апошнія тыдні я прачытаў шмат артыкулаў пра снежаньскія падзеі 1991 года — разважлівых і абвінаваўчых, аргументаваных і бяздоказных, бясстрасных і гнеўных. У іх шмат сказана праўдзівага. Але яшчэ больш надуманага ці прыдуманага. Але, канешне, мяне больш за ўсё цікавіла пазіцыя аўтараў. Я разумею, што не так проста меркаваць пра падзеі, гледзячы на іх з боку ці, наадварот, апынуўшыся моцна ў іх уцягнутым. Але дакопвацца, дабірацца да сутнасці трэба.

Я хачу прадставіць сваю пазіцыю ў ходзе снежаньскіх падзей, таму што для большай часткі грамадзян яна засталася невядомай. Мае аргументы многіх не задавальнялі. Таму, насуперак правілам галоснасці, выступленні ці замоўчваліся, ці скарачаліся да непазнавальнасці. Тэлебачанне было больш шчодрым. Але яго інфармацыя па сваім характары не захоўвае ўстойлівае і поўнае ўяўленне, тым больш па пытаннях складаных і спрэчных. Друк жа, асабліва масавы, аддаваў перавагу ўражанням журналістаў ад сустрэч са мной, а не зместу таго, што я гаварыў па сутнасці пытанняў, што тады вырашаліся.

У кнізе мая пазіцыя паказана ў тым выглядзе, у якім яна была заяўлена ў тыя снежаньскія дні і тыдні, а не асучасненая і скарэкціраваная з улікам падзей ужо гэтага года.

Пасля роздуму я выбраў менавіта такі спосаб выказаць сваю ацэнку таго, што здарылася ў снежні. І раблю так тым больш таму, што многія, на кім ляжыць адказнасць за прынятыя ў тыя дні рашэнні, цяпер вельмі ўжо імкнуцца «прыхарашыцца», апраўдаць свае снежаньскія пазіцыі.

Могуць сказаць, што поезд пайшоў, пасля бойкі кулакамі не размахваюць, навошта цяпер выказаныя тады думкі і трывогі. Не згодзен. Працэс трансфармацыі Саюза ў іншыя формы яшчэ толькі разгортваецца, наперадзе самыя цяжкія і адказныя рашэнні. І аналіз снежаньскіх падзей, пазіцый іх удзельнікаў многае можа даць для разумення таго, што больш за ўсё патрэбна цяпер і ў будучыні народам, якія жывуць разам сотні гадоў.

I. СНЕЖАНЬСКІ ВЫБАР: НОВАЕ ДЗЯРЖАЎНАЕ ЎТВАРЭННЕ ЦІ РАСПАД КРАІНЫ?

Прэлюдыя. Жнівеньскі путч сарваў працэс фарміравання новых саюзных адносін паміж суверэннымі дзяржавамі, ускладніў і падагнаў дэзінтэграцыю — ужо не толькі дзяржавы, але і грамадства. Разумеючы ўсю небяспеку новай сітуацыі для дэмакратычных пераўтварэнняў, аднаўленне работы над Саюзным дагаворам я разглядаў як самы галоўны прыярытэт. Гэтым вызначаліся ўсе мае дзеянні ў ходзе надзвычайнай сесіі Вярхоўнага Савета СССР, скліканай адразу пасля путчу і прыняўшай рашэнне аб неадкладным правядзенні нечарговага З'езда народных дэпутатаў СССР. Ён адкрыўся 2 верасня.

Пры ўсёй драматычнасці ўласнага становішча з'езд не мог не адчуваць, у якім стане знаходзіцца грамадства. Не ўсё на з'ездзе з пункту погляду дэмакратыі праходзіла так ужо чыста і гладка, але патрабаваць гэтага было проста нерэальна. Менавіта там сфарміраваліся асноўныя пазіцыі: Саюзны дагавор патрэбны, Эканамічны дагавор неабходны. Былі зафіксаваны палажэнні аб адзіных узброеных сілах, аб захаванні міжнародных абавязацельстваў, аб агульнай скаардынаванай знешняй палітыцы.

Пасля вострай, бурнай дыскусіі з'езд прыняў пакет рашэнняў, якія вызначаюць задачы пераходнага перыяду, уключаючы канстытуцыйны Закон аб дзяржаўных органах Саюза у гэты перыяд. Для ўзгодненага вырашэння пытанняў унутранай і знешняй палітыкі, якія закранаюць агульныя інтарэсы рэспублік, быў створаны Дзяржаўны савет у саставе Прэзідэнта СССР і вышэйшых службовых асоб рэспублік.

Практычна адразу ж пачалася распрацоўка новай рэдакцыі праекта Саюзнага дагавора. 10 верасня адбылася сустрэча з Б. М. Ельцыным, на якой мы абмеркавалі звязаныя з гэтым праблемы. 16 верасня пытанне аб будучыні Саюза разглядалася на пасяджэнні Дзяржсавета, прычым восем рэспублік (РСФСР, Беларусь, Узбекістан, Казахстан, Туркменістан, Азербайджан, Таджыкістан, Кыргызстан) занялі тады пазітыўную пазіцыю.

Большасць былых саюзных рэспублік прыняла ўдзел у распрацоўцы Дагавора аб эканамічным супольніцтве.

Да гэтага часу перагледжаны праект Саюзнага дагавора ўжо знаходзіўся на разглядзе членаў Дзяржсавета. Было вырашана звярнуцца да Вярхоўнага Савета Украіны з заклікам уключыцца ў падрыхтоўку новага дагавора.

Такім чынам, у выніку ўпартых намаганняў і сумеснай напружанай працы ўдалося аднавіць нова-агароўскі працэс, вярнуць яго на кругі свае. Напружана працавалі эксперты. Выйшлі на адзін праект, на другі, і 14 лістапада ў Нова-Агарове зноў сабраўся Дзяржсавет. Дзень быў цяжкі і плённы. Разгарнулася вострая дыскусія. Спрэчка ішла па цэнтральнаму пытанню: што ў нас будзе — саюзная дзяржава ці саюз дзяржаў? Можа здацца: спрэчка чыста слоўная, але за ёй стаяла пытанне аб тым, ці будзе ў нас адна краіна, ці мы раздзелімся на некалькі дзяржаў, з усімі адсюль вынікамі для грамадзян, эканомікі, навукі, Узброеных Сіл, знешняй палітыкі і г. д.

Чатыры гадзіны мы дыскуціравалі аб тым, што ж патрэбна гэтаму свету народаў, што насяляюць вялізную краіну? Іншая, абноўленая, рэфармаваная саюзная дзяржава, але дзяржава, ці гэта павінен быць Саюз, але ў нейкай іншай, недзяржаўнай форме, ці Садружнасць — гэтыя паняцці былі прадметам дэталёвай дыскусіі. Яна завяршылася тым, што ўсе мы прыйшлі да высновы: гэта павінна быць канфедэратыўная саюзная дзяржава. Тут жа, у Нова-Агарове, на прэс-канферэнцыі ўсе кіраўнікі рэспублік выйшлі да тэлеаб'ектываў і выказалі сваю пазіцыю.

Пазіцыя Расіі. Барыс Ельцын: Цяжка сказаць, якая колькасць дзяржаў увойдзе ў Саюз, але ў мяне цвёрдае перакананне, што Саюз будзе.

Казахстан. Нурсултан Назарбаеў: Рэспубліка заўсёды стаяла за захаванне Саюза, безумоўна, не таго, які быў, а за саюз, які рэальна сёння існуе, гэта саюз суверэнных дзяржаў — самастойных і раўнапраўных. Я на гэтай пазіцыі стаю, выказваючы меркаванне большасці насельніцтва Казахстана. Які будзе гэты саюз у канчатковым выніку — канфедэратыўным ці нейкім іншым, пакажа будучыня.

Беларусь. Станіслаў Шушкевіч: Па майму перакананню, верагоднасць утварэння новага Саюза істотна ўзрасла. Я думаю, Саюз будзе.

Кыргызстан. Аскар Акаеў: Далучаюся да калег. Я поўны ўпэўненасці — Саюз будзе.

Туркменістан. Сахат Мурадаў (Старшыня Вярхоўнага Савета рэспублікі): На пасяджэнні Вярхоўнага Савета, што адбылося гэтымі днямі, усе дэпутаты выказаліся за тое, каб наша рэспубліка была ў саставе Саюза Суверэнных Дзяржаў.

Таджыкістан. Акбаршо Іскандараў (намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета): Наша рэспубліка з самага пачатку была за Саюз. Пасля сённяшняга пасяджэння з'явілася ўпэўненасць, што ён будзе.

Апошняе пасяджэнне Дзяржсавета. 25 лістапада Дзяржсавет зноў сабраўся ў Нова-Агарове. Пра вынікі гэтага пасяджэння я тут жа паведаміў на прэс-канферэнцыі.

Пра гэтае апошняе пасяджэнне Дзяржсавета мне давялося зноў даволі падрабязна расказваць прадстаўнікам прэсы 12 снежня, ужо пасля мінскай сустрэчы.

Напярэдадні рэферэндуму на Украіне сітуацыя хутка мянялася. Я зноў і зноў спасылаўся на дамоўленасць з сямю рэспублікамі, што адбылася 14 лістапада 1991 года, прыводзіў аргументы на карысць саюзнай канфедэратыўнай дзяржавы. Дыскусія дайшла да такога напалу, што я сказаў: добра—я паважаю вашу пазіцыю, але згадзіцца не магу. І пайшоў да сябе ў кабінет, прадаставіўшы калегам зрабіць выбар без мяне.

Праз нейкі час да мяне прыйшлі Ельцын і Шушкевіч. Прынеслі праект рашэння Дзяржсавета адносна праекта Саюзнага дагавора, у прынцыпе—у тым выглядзе, у якім ён быў узгоднены 14 числа. Там, як вядома, размова ішла пра тое, што Саюз Суверэнных Дзяржаў —гэта канфедэратыўная дэмакратычная дзяржава. Я ўнёс свае заўвагі ў праект рашэння, Ельцын і Шушкевіч згадзіліся, мы вярнуліся ў залу пасяджэнняў, працягвалі абмеркаванне, рэдакцыйную работу над праектам рашэння Дзяржсавета. Потым усе распісаліся. У гэтым рашэнні было сказана: «...накіраваць распрацаваны Дзяржсаветам Дагавор на адабрэнне парламентаў», маючы на ўвазе потым, пасля гэтай працэдуры, канчаткова падпісаць Дагавор.

Вось, уласна, такі шлях быў пройдзены...

Такім чынам, да «ўкраінскага феномена» склалася разуменне, што будзе канфедэратыўная дзяржава з адзінымі Узброенымі Сіламі, агульным рынкам, узгодненай знешняй палітыкай, агульнымі валютай, банкаўскім саюзам, энергетыкай, касмічнай дзейнасцю, транспартам і сувяззю, г.зн. з усімі тымі сферамі, дзе Саюз працуе для ўсіх.

Таму, калі ў мінскай заяве гаворыцца, што дагаворны працэс зайшоў у тупік, я пытаюся: хто ў тупіку? Восем жа рэспублік гатовы былі падпісаць Саюзны дагавор, у парламентах пачаліся абмеркаванні. У мяне на стале было ўжо заключэнне аднаго з камітэтаў расійскага парламента, які падтрымаў Дагавор і нават прапанаваў, што ў Саюзе неабходна мець Канстытуцыю, чаго ў праекце не прадугледжвалася. У тупіку Украіна? Ну дык давайце не будзем усе ў гэты тупік ірвацца, а выцягнем Украіну, знойдзем спосабы.

Б. М. Ельцын пастаянна ў мяне пытаўся: як Вы можаце забяспечыць удзел Украіны ў Саюзным дагаворы? Мой адказ: калі Расія і іншыя рэспублікі падпішуць яго, Украіна знойдзе сваё месца. Калі б яна не захацела быць поўным членам, магла б спачатку стаць членам абароннага саюза. Пра гэта ж Краўчук гаварыў, калі быў кандыдатам у прэзідэнты, ва ўсякім выпадку, у адносінах да стратэгічных узбраенняў. Украіна ўжо была ўдзельнікам Эканамічнага дагавора. Падпісалі б пагадненне аб навукова-тэхнічным супрацоўніцтве і іншыя. Наогул, можна было б уявіць сабе дыферэнцыраваныя сувязі паміж Украінай і Саюзам. Гэта пытанне часу, пошуку.

Павінен, аднак, прызнацца, што дыскусіі і наогул тое, што адбылося на Дзяржсавеце 25 лістапада, пакінулі ў мяне на душы цяжкі асадак. Мне здалося, што не дарэмна Б. М. Ельцын, адкінуўшы нашу дамоўленасць па галоўных пытаннях новага Дагавора, раптам публічна выцягнуў на свет Божы тэзісы з мінулага, што разбуралі ўзгодненыя палажэнні.

Пасля ўкраінскага рэферэндуму працэс стварэння новага Саюза збочыў са сваёй каляіны. Канешне, пазіцыя ўкраінскага кіраўніцтва адыграла сваю ролю. І неўзабаве пасля мінскіх і алма-ацінскіх пагадненняў задума адкрылася цалкам. Але істотна важна і тое, што ўкраінскі феномен быў выкарыстаны кіраўніцтвам Расіі, каб дабіць ідэю Саюза.

(Працяг будзе).

ФУТБОЛ: ЧЭМПІЯНАТ БЕЛАРУСІ-92

«Дынама» зноў наверсе

Другі чэмпіянат рэспублікі нагадвае чымсьці пераменнае надвор'е. Што ні тур — новы лідэр. Каманды не паспяваюць мяняцца месцамі. Калі ў папярэднім першынстве Беларусі ўсё было ясна практычна з першых гульняў, то цяпер наўрад ці хто адважыцца спрагназіраваць будучага чэмпіёна.

У лідэры пасля чарговага тура зноў выйшлі чэмпіёны рэспублікі. Дынамаўцы пасля нічыёй у Старых Дарогах экзаменавалі аўтсайдэра першынства — жодзінскі «БелАЗ».

Не сумняваюся, што сто працэнтаў беларускіх балельшчыкаў «паставілі» на гаспадароў поля, якія, прынамсі, не пакінулі гасцям ніякіх шанцаў. 5:0 на карысць мінчан.

Нечакана для многіх унічыю згуляў на сваім полі «КІМ». Віцябляне не змаглі адолець сталічную «Беларусь» — 1:1. Наогул, у гэтым туры мінскія каманды ўзялі пяць ачкоў з шасці. Апошнія з іх, тарпедаўцы, абыгралі ў гасцях «Хімік» — 2:0. Прычым, гродзенцы да гэтай гульні не страцілі на сваім полі ніводнага ачка.

Зноў прыемна здзівіў «Гомсельмаш». У Магілёве ён заключыў «міравую» з мясцовымі аўтазаводцамі — 0:0.

Чарговы пройгрыш запісаў на свой рахунак «Абутнік». Лідчане дома ўступілі салігорскаму «Шахцёру» — 0:1. А самым папулярным у туры быў лік 2:0.

Прычым у двух матчах гаспадары поля перамаглі гасцей («Трактар» — «Днепр», «Металург» — «Будаўнік»), у адной гульні ўступілі: «Ведрыч» — віцебскаму «Лакаматыву».

АРЫФМЕТЫКА ТУРА І ЧЭМПІЯНАТУ

Забіта 16 мячоў. Сярэдняя выніковасць — 2 галы за гульню. Усяго ў чэмпіянаце варатары 113 разоў даставалі мячы з сеткі. Сярэдняя выніковасць — 2,13.

Рэкардсменам па наведванню стаў стадыён у Бабруйску. На матчы «Трактара» з «Дняпром» прысутнічала 6.500 гледачоў.

У туры было назначана два пенальці. Адзін з іх не быў рэалізаваны. З пачатку першынства суддзі 17 разоў указвалі на 11-метровую адзнаку. Толькі 14 удараў дасягнулі мэты.

Першае ачко страціў віцебскі «КІМ», але ён па-ранейшаму застаецца патэнцыяльным лідэрам. Спіс бамбардзіраў з чатырма мячамі, як і раней узначальваюць тры футбалісты: С. Гоцманаў («Дынама», Мн.), Ю. Лагуноў («Лакаматыў») і А. Юсіпец («Гомсельмаш»).

СЕМ ІГРАКОЎ МАЮЦЬ НА СВАІМ РАХУНКУ НА ГОЛ МЕНШ.

ТУРНІРНАЯ ТАБЛІЦА ПАСЛЯ 7 ТУРАЎ

	Г	В	Н	П	М	А
1. «Дынама» (Мн)	6	4	2	0	18- 5	10
2. «Тарпеда» (Мг)	7	3	4	0	8- 2	10
3. «Дынама» (Бр)	6	4	1	1	5- 1	9
4. «Беларусь»	6	3	2	1	6- 3	8
5. «Трактар»	7	2	4	1	5- 2	8
6. «КІМ»	4	3	1	0	9- 2	7
7. «Шахцёр»	6	3	1	2	6- 6	7
8. «Лакаматыў»	7	2	3	2	12-11	7
9. «Хімік»	7	2	3	2	5- 7	7
10. «Металург»	7	2	2	3	11-12	6
11. «Гомсельмаш»	6	2	2	2	6- 7	6
12. «Днепр»	7	2	2	3	6-10	6
13. «Тарпеда» (Мн)	6	1	4	1	7- 7	6
14. «Ведрыч»	5	2	1	2	4- 4	5
15. «Будаўнік»	6	1	1	4	4- 8	3
16. «Абутнік»	6	0	1	4	2-10	1
17. «БелАЗ»	7	0	0	7	1-18	0

Наступны тур адбудзецца 6 верасня. Безумоўна, цэнтральным будзе матч у Брэсце, дзе мясцовае «Дынама» прымае сваіх аднаклубнікаў з Мінска.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Сканер: слова замежнае— хваробы нашы

ГРОДНА. Цэментны завод у Краснасельскім на сродкі ад прыбыткаў набыў так званы «сканер» — адзіны на сённяшні дзень у СНД апарат для ультрагукавога абследавання ўнутраных органаў. А нашы медыкі зараз вучацца працаваць на гэтым сканеры пад кіраўніцтвам амерыканскай спецыялісткі М. Фрэнтан.

ІНФАРМАЦЫЯ ДЛЯ РОЗДУМУ:

МАЛЫЯ ПРАДПРЫЕМСТВЫ

На сённяшні дзень у Рэспубліцы Беларусь зарэгістравана 5 тысяч малых прадпрыемстваў, большая частка якіх дзейнічае ў галіне пасрэдніцтва, прамысловасці, будаўніцтва і навукі. Агульны кошт выпрабленай імі прадукцыі і паслуг склаў 10 мільярдаў рублёў, у тым ліку для насельніцтва — 2,3 мільярда рублёў.

ШЛЮБЫ З ІНШАЗЕМЦАМІ

У 1990 годзе толькі ў адным Мінску было зарэгістравана 187 шлюбаў з іншаземцамі, у 1991 — ужо 208, а за 7 месяцаў бягучага года — 101 шлюб. Летась у «лідэрах» былі афганцы (21 шлюб за год), палякі (18) і кубінцы (16), а ў гэтым годзе — ізраільцяне (10 шлюбаў за 7 месяцаў) і афганцы (9).

НАДВОР'Е

3 верасня

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, па захаду рэспублікі пройдуць дажджы. Тэмпература паветра ў Віцебску—17—19, Магілёве і Мінску—18—20, Гродна і Гомелі — 19—21, Брэсце—20—22 градусы цяпла.

У наступныя двое сутак чакаецца: 4 верасня месцамі па рэспубліцы, 5-га па захаду кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ўначы 8—13, удзень—18—23 градусы цяпла.

Л. САНКЕВІЧ, інжынер-сіноптык.

СЕДЗЯЧЫ НА ПРЫГОЖЫМ ПАГОРКУ ВЕНЕРЫ

Уласна кажучы, надвор'е не вельмі дрэннае. Трымаемся. Таму і рады. Але ёсць нездаволеныя. Яны ўжо пакінулі памяшканне. Цягнуць у «апазіцыю» іншых.

Ён добра валодае мовай пэндзля і фарбаў. Але лічыць, што мастак — гэта не прафесія, а погляд на жыццё. «Свабодная прафесія» зрабіла яго ненавіснікам усяго, што непрыгожае. Вось дык эстэт, паспрабуй зараз арганізаваць усё так, каб яшчэ і вока не раздражняла. Спрабуе. І атрымлівае нават асалоду, калі аказваецца мацнейшым за «недасканаласці быту».

Ён смяецца над усім іншым асяроддзем, якое не падзяляе яго поглядаў.

— Не разумею, ну чаму ўсе так палюбілі плакаць? Не каб сканцэнтраваць свае думкі над нечым прыемным. Вось бачыш: паўзе павук. Зараз мне цікава назіраць за яго шляхам. Вельмі лёгка раззлавацца і змесці яго мокрай анучай у сметніцу. Але што прынцыпова зменіцца ў маім жыцці, калі я не дам скончыць свой шлях гэтай істоце? Гэта дробязь. Але не трэба быць злым. Да самога сябе перш-наперш. Вось я думаю, што кожны момант у жыцці можа стаць апошнім. І мне страшна, што ў гэты момант Гасподзь Бог убачыць мяне не ў самым лепшым выглядзе.

Пытаю пра тое, што азначае для яго «жыць прыгожа». «Так, каб ад твайго існавання не было дрэнна іншым», — адказвае.

Ён не любіць моцных напіткаў. Не захапляецца дарагімі цыгарэтамі. Не жыве ў вялікіх апартаментах. У адзіным пакойчыку па кутках стаяць непрададзеныя карціны. Па іх можна здагадацца, на што ён траціць сваё сэрца.

Так, ён вельмі любіць дзяўчынак. Яны яго таксама. На развітанне кожная пакідае пячатку ў выглядзе намазаных вуснаў на люстэрку ў прыхожай. Гэтая «брацкая магіла» (так ён называе) з уваходу нібыта крычыць: пакінь надзею за дзвярыма. Але не ўсе гэтаму вераць і потым доўга маўчаць па тэлефоне. Ён жартуе, што сябар-тэлефон у яго больш маўчыць, чым гаворыць. Так, мова маўчання вельмі цікавая і прыгожая. Але ёю трэба валодаць дасканала, каб атрымалася насычаная размова. Толькі аднойчы ён зразумеў нявыказаныя словы, і то таму, што ўцяміў, якое глупства — гэты яго летапіс на люстэрку.

Яго Мадонна сышла з шэдэўраў Рафаэля і затаптала пакінутыя дагэтуль на падлозе сляды. Яна ўмела гучна і празрыста смяяцца з надакучлівых кінафільмаў пра жаночыя сентыментальнасці. Ён успомніў, што такая з'ява, як смех, увогуле існуе ў прыродзе, і ўпершыню адчуў, што смяяцца — гэта як цяпер вось: бяздушна і яскрава. Мастак думаў пра тое, што можа расквеціць фарбай яе вочы, дасканала перадаць лініі твару, але ніколі не авалодае майстэрствам раскласці на нотах мелодыю голасу. Мастацтва — вышэйшае, на што здольны чалавек, схіліла калені перад самай звычайнай з усіх смяротных жанчын.

Але на тое яна і жанчына, каб не разумець вышыні моманту. Таму што адказала, што згодна і зробіць усё, каб ён быў шчаслівы. Цяпер прыйшла яго чарга смяяцца, але хацелася плакаць. Ён паспрабаваў вярнуць Мадонну туды, дзе яна даўно перастала радаваць свет, — у жыццё. Ці ў самым горшым выпадку — на карціну, дзе ёй аднойчы надакучыла быць. Яна раззлавалася: ну вось, толькі пачала галава кружыцца ад нечаканых поспехаў — і зноў у рамку...

Рамка прыгожая, пераконваў ён яе. Сам доўга выбіраў. Шэдэўр ад яе вельмі выйграе. У такой рамцы толькі ў самых прэстыжных музеях з'яўляцца.

Хутка яна пагадзілася. І выйшла замуж за яго сябра.

— Ведаеш, усё прыгожае павінна абрывацца на самай высокай ноце. Калі яшчэ няма расчараванняў, далёка папрокі і крыўды. Мне было б горка бачыць, як паступова мая Мадонна ператварылася б з маёю жа дапамогай у крыклівую гуску. Я не маю права псаваць некаму жыццё. А так — усё адбылося прыгожа. І не вельмі балюча для нас абаіх.

Дзяўчынкі, што стукаюцца ў яго дзверы, зараз замест жаданых партрэтаў атрымліваюць шэраг парад і нумары тэлефонаў яшчэ нежанатых яго сяброў. Яму дастаўляе задавальненне такі паварот спраў. Ім таксама.

Вось за што ён паважае гэты свет — дык гэта за тое, што ён патрабуе пэўных адносін і пэўных дзеянняў. А ў яго не заўсёды ёсць жаданне нешта рабіць.

Яго жыццёвая тэмпература цяпер значна ніжэйшая за нармальную. У народных мас, напэўна, намнога вышэйшая. Таму што варта крыху паштурхацца ў натоўпе—адчуваеш, як цябе пачынае трэсці. Розніца тэмператур, напэўна, дае загартоўку. Але, як вытрымаць непавагу людзей да саміх сябе? Няўжо яны не разумеюць, што мітусня вакол «камкоў»—яшчэ не шлях да прыгажосці?

Замкнуўся дома. Нікога не жадае бачыць. Падымае тэмпературу свабоднай працай.

Па тэлефоне скардзіцца, што дзяўчынкі даўно не прыходзілі. Няўжо перасталі бачыць сябе гераінямі карцін аб нейчым шчасці? А дарэмна. Калі-небудзь ён намалюе калектыўны партрэт сучасніцы з пеўнем. І вуснамі.

— Навошта певень?

— Проста так. Каб не прапалі. Разумненькія ды прыгожанькія. Я зраблю іх лепшымі. І толькі за ўсмешку. Як ты думаеш, яны не паскардзяцца?

Яны не паскардзяцца. Яны любяць выглядаць прыгажэй, чым на самай справе.

Ларыса ЦІМОШЫК.

РАСЛІНЫ І ЗДАРОЎЕ

ЗЕЛЬНІК

Народныя назвы: жыгалка, пякучка, крапіва вялікая, жывучка. На Беларусі расце паўсюдна — ля платоў, на агародах, у лясах, на сметніках, каля вадаёмаў, на палянах, сярод хмызнякоў. Цяжка яе выкараніць. У лесе суседнічае з малінай. Існуе каля 50 відаў крапівы. Найбольш распаўсюджаная і вывучаная—крапіва двухдомная.

Шматгадовая двухдомная, пякучая, мароза- і засухаўстойлівая, непатрабавальная да глебы расліна вышынёй 50—170 см. Сцёблы прамыя, чатырохгранныя, баразнаватыя. Карэнне доўгае, з падземнымі парасткамі і тонкімі вузлаватымі карэньчыкамі.

Сцёблы і лісце густа пакрыты кароткімі і доўгімі пякучымі валаскамі. Менавіта яны апякаюць скуру.

Цвіце з чэрвеня да восені.

КРАПІВА ДВУХДОМНАЯ

У ГАСПАДАРЦЫ выкарыстоўваюць лісце, карані, сцёблы крапівы. З лісця атрымліваюць зялёны фарбавальнік для парфумнай, фармацэўтычнай і харчовай прамысловасці, з каранёў — жоўты і карычневы фарбавальнікі. З лубяных валокнаў крапівы вырабляюць вяроўкі, канаты, мешкавіну, ветразі, рыбалоўны рыштунак, тканіну для адзення.

Лісце засцерагае ад гніцця скорапсавальныя прадукты. У іх старанна загортваюць мяса, дзічыну, рыбу.

ДЛЯ ХАРЧАВАННЯ крапіву выкарыстоўвалі ў старажытныя часы. З ранняй вясны да глыбокай восені яна служыць пажыўнай дабаўкай у ежу. З яе гатуюць закускі, першыя і другія стравы, прыправы, соусы, кандытарскія вырабы, напіткі і г. д.

Крапіву лепш ужываць у свежым выглядзе, не падвяргаючы цеплавой апрацоўцы.

Для задавальнення сутачнай патрэбнасці ў вітамінах дастаткова для салаты 75—100 г, для супу 150—250 г. крапівы.

Крапіву трэба папярэдне старанна прамыць халоднай вадой, бланшыраваць 2—3 хвіліны (ваду можна падсаліць).

Парашок з крапівы. Высушаныя парасткі і маладое лісце змалоць. Захоўваць у шкляным посудзе, папяровых пакетах.

Можна змяшаць крапіву з парашком баршчэўніку, кмену, медуніцы, трыпутніку, кропу, перцу чырвонага, пахучага, горкага. Выкарыстоўваць парашок для закусак, першых і другіх страў.

200 г парашку крапівы, 40 г кмену, 10 г медуніцы, 20 г трыпутніку, 30 г кропу, перац па смаку.

Салата з крапівы, іншых траў. Лісце крапівы, дзьмухаўцу, лебяды вытрымаць у падсоленай вадзе 20 хвілін ці бланшыраваць 2—3 хвіліны, затым адкінуць на друшляк. Пасля парэзаць, дадаць цёртую моркву, сок лімона ці сталовы воцат. Усё старанна перамяшаць, пасаліць, запраўіць алеем ці смятанай, сыраквашай, маянэзам.

70 г крапівы, па 50 г дзьмухаўцу і лебяды, 50 г морквы, 25 г алею (або смятаны, сыраквашы, маянэзу), 25 г. соку лімона (або воцату сталовага), соль.

Суп з крапівой. У падсоленай вадзе ці мясным булёне зварыць нарэзаныя бульбу, моркву, корань пятрушкі. У канцы варкі пакласці здробненую крапіву, пасераваную моркву з цыбуляй, давесці да кіпення. Перад падачай на стол запраўіць смятанай. Пасыпаць зелянінай кропу і пятрушкі.

500 мл булёну, 100 г крапівы, 100 г морквы, 25 г цыбулі рэпчатай, 25 г смятаны, 20 г караня пятрушкі, 150 г бульбы, соль, зеляніна кропу і пятрушкі.

Халаднік з крапівой. Для прыгатавання халадніку можна выкарыстаць каўбасу, сасіскі, вяндліну, вараную ялавічыну, нятлустую свініну. Кавалачкі мясных вырабаў, нарэзаныя адвараную бульбу, зялёную цыбулю, крапіву, расцёртую з соллю, крута зваранае яйка перамяшаць, заліць хлебным квасам. Перад падачай на стол запраўіць смятанай, пасыпаць зелянінай кропу і пятрушкі.

1 л квасу хлебнага, 150 г мясных вырабаў, 150 г бульбы, 2 яйкі, 200 г крапівы, 25 г зялёнай цыбулі, 100 г смятаны, соль, зеляніна кропу і пятрушкі.

У НАРОДНАЙ МЕДЫЦЫНЕ крапіву выкарыстоўваюць таксама са старажытных часоў. Яна аказвае бактэрыцыднае, кровасПыняльнае, раназагойвальнае, мачагоннае, жаўцягоннае дзеянне. Паляпшае дзейнасць сэрца, страўніка, кішэчніка, печані, нырак, састаў крыві, павышае колькасць у ёй эрытрацытаў, гемаглабіну. Нармалізуе абмен рэчываў, колькасць цукру ў крыві, павышае згусальнасць крыві, павялічвае колькасць малака ў кормячых маці. Сок свежай крапівы паляпшае абмен рэчываў, узмацняе страваванне, актывізуе функцыі нырак, павялічвае вывядзенне шлакаў.

Настой лісця крапівы. 25 г лісця настойваць у 250 мл кіпеню 4 гадзіны, працадзіць. Прымаць па 1 сталовай лыжцы 4—6 разоў на дзень перад ядой пры хваробах печані, нырак, лёгкіх, страўніка, атэрасклерозе, малакроўі. Вонкава ўціраць у скуру галавы для ўзмацнення росту валасоў 1—2 разы на тыдні. З настою рабіць ванны пры залатусе, рэўматызме, падагры, прамываць ім раны, болькі.

Адвар з каранёў крапівы. 20 г каранёў і карэнішчаў адварыць у 200 мл цукровага сіропу ці мёду 15 хвілін. Прымаць па 1 сталовай лыжцы 5—6 разоў на дзень пры жоўцекаменнай хваробе, малакроўі, гастрытах, калітах, кашлі, мочакаменнай хваробе.

Сок з крапівы. Сок са свежага маладога лісця крапівы прымаць па 1 сталовай лыжцы 3—4 разы на дзень перад ядой пры жоўце- і мочакаменнай хваробе, па 1 чайнай лыжцы 4—5 разоў на дзень — пры ўнутраных крывацёках. Сокам прамываць кроватачывыя, гнойныя раны, болькі, свішчы, пролежні.

НАРЫХТОЎВАЮЦЬ лісце крапівы ў час цвіцення. Сушаць у засені, пад павеццю, на скразняку, у добра праветрываемым памяшканні. Высушанае лісце мае слабы пах, гаркаватае на смак. Захоўваюць у рагожных мяшках.

Карані выкопваюць восенню, атрасаюць ад зямлі, прамываюць халоднай вадой, сушаць у сушылках, духоўках.

Тэрмін захоўвання лісця 2 гады, каранёў — да 3 гадоў.

Ніна АЛЯКСЕЙЧЫК,
Валер САНЬКО.

АФІЦЫЯЛЬНАЯ ТАБЛІЦА

тыражу выйгрышаў па трэцяму выпуску грашова-рэчавай латарэі Рэспублікі Беларусь, які адбыўся 28 жніўня 1992 года ў г. п. Мядзелі.

У тыражы на чатыры разрады разыграна 2.168 рэчавых і 197.832 грашовыя выйгрышы на суму 1.440 тысяч рублёў.

Тыраж выйгрышаў праведзены на адзін разрад латарэі з тым, што выйгрышы, указаныя ў табліцы, выдаюцца па латарэйных білетах адпаведных серый і нумароў, якія маюцца ў чатырох разрадах.

Так, напрыклад, у табліцы ўказана, што аўтамабіль «Жыгулі» выйграў білет № 189 серыі 008371. Гэта значыць, што ўказаны выйгрыш выпаў на білет з такой жа нумарацыяй у чатырох разрадах.

У такім жа парадку разыграны і іншыя рэчавыя выйгрышы. Выйгрышы выпалі на наступныя нумары серый і нумары латарэйных білетаў у чатырох разрадах трэцяга выпуску.

№№ серый	№№ білетаў	Назва рэчавага або размер грашовага выйгрышу	Кошт рэчавага выйгрышу ў рублях
007520	212*)	1.000 рублёў	—
007522	037*)	500 рублёў	—
007549	228*)	Аўтамабіль «Жыгулі» ВАЗ-21063	15.800
007561	068*)	Набор мэблі для адпачынку «Журавка»	2.580
007576	058*)	100 рублёў	—
007577	083*)	100 рублёў	—
007593	079*)	50 рублёў	—
007599	107*)	100 рублёў	—
007607	207*)	100 рублёў	—
007627	049*)	Халадзільнік «Мінск-16 ЕС»	774
007646	118*)	50 рублёў	—
007669	212*)	500 рублёў	—
007702	022*)	100 рублёў	—
007710	009*)	100 рублёў	—
007727	134*)	50 рублёў	—
007729	1—250	5 рублёў	—
007739	247*)	100 рублёў	—
007742	054*)	500 рублёў	—
007744	161*)	500 рублёў	—
007749	125*)	50 рублёў	—
007769	065*)	100 рублёў	—
007773	014*)	100 рублёў	—
007803	223*)	50 рублёў	—
007806	144*)	50 рублёў	—
007810	065*)	25 рублёў	—
007811	233*)	50 рублёў	—
007862	078*)	20.000 рублёў	—
007876	135*)	50 рублёў	—
007892	029*)	100 рублёў	—
007897	128*)	500 рублёў	—
007907	126*)	25 рублёў	—
007925	171*)	25 рублёў	—
007937	182*)	500 рублёў	—
007965	068*)	50 рублёў	—
007982	170*)	Тэлевізар «Гарызонт 61 ТЦ-411»	1.150
007988	246*)	500 рублёў	—
007991	089*)	50 рублёў	—
007999	118*)	25 рублёў	—
008003	192*)	100 рублёў	—
008010	087*)	Набор мэблі для спальні «Медуніца»	2.670
008012	155*)	25 рублёў	—
008030	224*)	50 рублёў	—
008039	223*)	50 рублёў	—
008061	134*)	100 рублёў	—
008074	142*)	25 рублёў	—
008079	1—250	5 рублёў	—
008083	210*)	100 рублёў	—
008095	056*)	100 рублёў	—
008100	103*)	100 рублёў	—
008117	070*)	25 рублёў	—
008126	121*)	500 рублёў	—
008130	154*)	Халадзільнік «Мінск-16 ЕС»	774
008137	192*)	Дыван (2×3 м)	1.890
008138	1—250	5 рублёў	—
008153	066*)	5.000 рублёў	—
008169	223*)	100 рублёў	—
008180	242*)	50 рублёў	—
008191	240*)	Халадзільнік «Мінск-126»	1.260
008192	128*)	100 рублёў	—
008197	115*)	500 рублёў	—
008202	195*)	100 рублёў	—
008218	134*)	50 рублёў	—
008241	215*)	Дыван (2×3 м)	1.890
008255	044*)	100 рублёў	—
008260	104*)	Матацыкл ММВЗ	890
008261	068*)	1.000 рублёў	—
008263	061*)	50 рублёў	—
008279	203*)	100 рублёў	—
008314	012*)	100 рублёў	—
008329	232*)	Набор мэблі для кухні «Рэкта»	1.819
008335	014*)	50 рублёў	—
008340	194*)	100 рублёў	—
008360	215*)	100 рублёў	—
008371	189*)	Аўтамабіль «Жыгулі» ВАЗ-21063	15.800
008397	077*)	Набор мэблі для адпачынку «Журавка»	2.580
008402	079*)	500 рублёў	—
008408	045*)	Халадзільнік «Мінск-126»	1.260
008418	130*)	500 рублёў	—
008438	010*)	25 рублёў	—
008439	100*)	Халадзільнік «Мінск-16 ЕС»	774
008446	132*)	500 рублёў	—
008447	115*)	50 рублёў	—
008453	106*)	100 рублёў	—
008497	030*)	100 рублёў	—
008507	201*)	5.000 рублёў	—
008518	201*)	100 рублёў	—
008519	024*)	25 рублёў	—
008520	019*)	100 рублёў	—
008533	223*)	100 рублёў	—
008536	230*)	25 рублёў	—
008548	098*)	Набор мэблі для спальні «Медуніца»	2.670
008561	078*)	100 рублёў	—
008566	1—250	5 рублёў	—
008589	026*)	100 рублёў	—
008590	244*)	Набор мэблі для адпачынку «Журавка»	2.580
008596	1—250	5 рублёў	—
008600	051*)	Тэлевізар «Гарызонт 61 ТЦ-411»	1.150
008613	094*)	100 рублёў	—
008631	162*)	10.000 рублёў	—
008633	126*)	500 рублёў	—
008641	055*)	50 рублёў	—
008670	104*)	100 рублёў	—
008676	220*)	500 рублёў	—
008686	189*)	Тэлевізар «Гарызонт 61 ТЦ-411»	1.150
008707	089*)	100 рублёў	—
008712	143*)	100 рублёў	—
008723	225*)	Халадзільнік «Мінск-16 ЕС»	774
008726	083*)	100 рублёў	—
008745	032*)	50 рублёў	—
008761	239*)	1.000 рублёў	—
008765	228*)	500 рублёў	—
008779	094*)	25 рублёў	—
008795	1—250	Сто латарэйных білетаў	100
008801	044*)	500 рублёў	—
008817	136*)	100 рублёў	—
008860	014*)	50 рублёў	—
008872	218*)	100 рублёў	—
008877	138*)	Матацыкл ММВЗ	890
008885	020*)	25 рублёў	—
008916	197*)	500 рублёў	—
008922	180*)	Набор мэблі для кухні «Рэкта»	1.819
008927	082*)	100 рублёў	—
008934	1—250	5 рублёў	—
008986	1—250	Сто латарэйных білетаў	100
009032	129*)	Набор мэблі для кухні «Рэкта»	1.819
009036	124*)	100 рублёў	—
009056	230*)	Тэлевізар «Гарызонт 61 ТЦ-411»	1.150
009060	243*)	100 рублёў	—
009069	102*)	100 рублёў	—
009073	242*)	500 рублёў	—
009090	224*)	100 рублёў	—
009093	083*)	100 рублёў	—
009095	248*)	Халадзільнік «Мінск-16 ЕС»	774
009107	151*)	Халадзільнік «Мінск-126»	1.260
009112	208*)	Тэлевізар «Гарызонт» 61 ТЦ-411	1.150
009114	022*)	25 рублёў	—
009124	001*)	30 рублёў	—
009131	143*)	50 рублёў	—
009143	106*)	50 рублёў	—
009150	174*)	100 рублёў	—
009156	091*)	Тэлевізар «Гарызонт» 61 ТЦ-411	1.150
009168	214*)	Матацыкл ММВЗ	890
009178	014*)	Тэлевізар «Гарызонт» 61 ТЦ-411	1.150
009202	204*)	25 рублёў	—
009208	145*)	100 рублёў	—
009209	142*)	100 рублёў	—
009211	237*)	50 рублёў	—
009212	017*)	25 рублёў	—
009228	131*)	100 рублёў	—
009229	208*)	100 рублёў	—
009232	023*)	Дыван (2×3 м)	1.890
009235	089*)	Матацыкл ММВЗ	890
009239	228*)	100 рублёў	—
009255	078*)	500 рублёў	—
009258	187*)	100 рублёў	—
009264	071*)	Халадзільнік «Мінск-126»	1.260
009273	192*)	500 рублёў	—
009277	175*)	Халадзільнік «Мінск-126»	1.260
009278	144*)	25 рублёў	—
009279	138*)	Дыван (2×3 м)	1.890
009310	052*)	100 рублёў	—
009319	208*)	50 рублёў	—
009322	065*)	500 рублёў	—
009338	142*)	Дыван (2×3 м)	1.890
009344	139*)	25 рублёў	—
009347	201*)	100 рублёў	—
009365	206*)	100 рублёў	—
009372	073*)	500 рублёў	—
009408	175*)	50 рублёў	—
009424	212*)	50 рублёў	—
009428	165*)	500 рублёў	—
009431	001*)	Дыван (2×3 м)	1.890
009459	1—250	5 рублёў	—
009481	009*)	100 рублёў	—
009484	218*)	100 рублёў	—
009525	168*)	Тэлевізар «Гарызонт» 61 ТЦ-411	1.150
009554	088*)	500 рублёў	—
009566	050*)	500 рублёў	—
009582	097*)	100 рублёў	—
009585	144*)	100 рублёў	—
009589	215*)	500 рублёў	—
009594	095*)	50 рублёў	—
009629	133*)	50 рублёў	—
009670	187*)	50 рублёў	—
009685	173*)	50 рублёў	—
009699	174*)	Набор мэблі для спальні «Медуніца»	2.670
009718	009*)	Набор мэблі для кухні «Рэкта»	1.819
009722	242*)	Тэлевізар «Гарызонт» 61 ТЦ-411	1.150
009740	031*)	500 рублёў	—
009756	127*)	100 рублёў	—
009758	096*)	100 рублёў	—
009763	128*)	Тэлевізар «Гарызонт» 61 ТЦ-4ʝ1	1.150
009773	106*)	25 рублёў	—
009782	061*)	100 рублёў	—
009788	226*)	100 рублёў	—
009796	235*)	500 рублёў	—
009819	031*)	25 рублёў	—
009824	080*)	100 рублёў	—
009857	078*)	50 рублёў	—
009875	150*)	25 рублёў	—
009884	115*)	50 рублёў	—
009892	102*)	50 рублёў	—
009894	067*)	25 рублёў	—
009900	232*)	100 рублёў	—

* На астатнія 249 нумароў гэтай серыі выпалі выйгрышы па 3 рублі.

Парадак атрымання выйгрышаў:

1. Уладальнік латарэйнага білета, на які выпаў рэчавы выйгрыш, можа па свайму жаданню атрымаць кошт рэчавага выйгрышу наяўнымі грашыма.

Грашовыя выйгрышы па латарэйных білетах, а па жаданню атрымальнікаў і грошы ўзамен рэчавых выйгрышаў коштам да 200 рублёў уключна выплачваюцца ўсімі ўстановамі Ашчаднага банка РБ. Выйгрышы звыш 200 рублёў выплачваюцца аддзяленнямі і філіяламі Ашчаднага банка РБ са штатнай колькасцю работнікаў 2 і больш чалавек.

2. Рэчавыя выйгрышы — легкавыя аўтамабілі «Жыгулі» выдаюцца праз Мінскае абласное акцыянернае таварыства «Мінск-Лада».

Латарэйныя білеты, на якія выпалі ўказаныя выйгрышы, здаюцца ў аддзяленні ці філіялы Ашчаднага банка РБ са штатнай колькасцю работнікаў 2 і больш чалавек для перасылкі ў Ашчадны банк Рэспублікі Беларусь.

Уладальнік латарэйнага білета паведамляе прозвішча, імя, імя па бацьку, індэкс і дакладны паштовы адрас, а па буйнагабарытных прадметах (матацыклы) таксама назву бліжэйшай чыгуначнай станцыі, якая робіць грузавыя перавозкі, з указаннем, да якой чыгункі адносіцца станцыя.

3. Выдача рэчавых і аплата грашовых выйгрышаў па выйграўшых латарэйных білетах праводзіцца толькі на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь.

Астатнія рэчавыя выйгрышы выдаюцца магазінамі ва ўсіх гарадах і раёнах па месцу знаходжання ўстановы Ашчаднага банка, якая заверыла выйграўшы латарэйны білет.

Пры змяненні цэн на прадметы, разыграныя ў якасці рэчавых выйгрышаў, уладальнік выйграўшага латарэйнага білета атрымлівае або даплачвае розніцу наяўнымі грашыма.

4. У выпадку, калі асобныя прадметы, разыграныя ў латарэі, будуць зняты з вытворчасці і адсутнічаюць у гандлёвай сетцы, уладальнік выйграўшага білета можа па ўласнаму меркаванню атрымаць аналагічны тавар з тых, што ёсць у наяўнасці, большага ці меншага кошту, даплаціўшы ці атрымаўшы розніцу ў цане.

5. Выйграўшыя латарэйныя білеты могуць быць прад'яўлены для аплаты і для атрымання рэчавага выйгрышу па 30 чэрвеня 1993 года ўключна.

Пасля гэтага тэрміну латарэйныя білеты страчваюць сілу і да аплаты не прымаюцца.

Гэта табліца з'яўляецца афіцыяльным дакументам, па якому робіцца выдача рэчавых і выплата грашовых выйгрышаў. Выдача выйгрышаў пачынаецца ўстановамі Ашчаднага банка РБ пасля атрымання наступнага нумара газеты за тым, у якім была апублікавана афіцыяльная табліца.

Да ведама грамадзян!

Чацвёрты выпуск грашова-рэчавай латарэі РБ адбудзецца 30 кастрычніка 1992 года ў г. Пружаны.

Старшыня камісіі: ТАРАСЕНАК Іосіф Францавіч — старшыня выканаўчага камітэта Мядзельскага раённага Савета народных дэпутатаў.

Адказны сакратар: ХАЛІМОН Генадзь Анатольевіч — інспектар Ашчаднага банка Рэспублікі Беларусь.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

3 верасня

Беларускае тэлебачанне

16.30. Навіны.
16.35. Беларуская літаратура.
17.15. Мультфільм.
18.00. Дак. фільм.
19.00. Абласныя навіны (Гродна).
19.10. Зачытайце маё пісьмо...
19.15. Як пачаць уласную справу. Дыялог амерыканскіх бізнесменаў.
19.45. Творчае аб'яднанне МЭТА.
20.25. Тыдзень беларускага ўрада.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.25. Бізнесклуб «Партнёр».
21.30. Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок» прадстаўляе...
22.40. НІКа.

Канал «Астанкіна»

10.30. «Дрэнная прыкмета». Кароткаметражны фільм.
11.00. Навіны
11.20. «Цыган». Маст. фільм. 3-я серыя.
12.40. «Такі доўгачаканы дзень». Кароткаметражны фільм.
13.05. «Каханне і зладзейства». Маст. фільм. 3-я серыя.
14.00. Навіны
14.25. Тэлемікст.
15.10. Блакнот.
15.15. Уолт Дысней прадстаўляе...
16.05. «Шэсць з шасці».
16.45. Іграе Л. Уласенка (фартэпіяна).
17.00. Навіны.
17.20. ...Да 16 і старэйшым.
17.45. ТБ-«Нява».
18.00. «Багатыя таксама плачуць». Маст. фільм.
18.45. «Аляксандр Салжаніцын». Дак. фільм. Частка 2-я.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. «Хемінгуэй». Маст. фільм. 2-я серыя.
22.30. Чорная скрыня.
23.00. Навіны.
23.25. Памяці Яўгена Мартынава.

Канал «Расія»

15.00. Тэрмінал.
15.30. Леанід Чалнакоў. «Аўтапартрэт з півонямі».
16.00. Пілігрым.
16.45. Там-там навіны.
17.00. Дэпутацкія канікулы.
17.45. Праграма «Ключ».
18.00. Парламенцкі веснік.
18.15. Студыя «Нотабене».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. За рамкамі «Вестак».
19.45. «Санта-Барбара». Маст. фільм.
20.35. Вялікая нарада.
21.00. Пятае кола.
22.00. Весткі.
22.25. Пятае кола (працяг).

4 верасня

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Кугітанг». Кінанарыс.
9.00. Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 9 клас.
9.40. «Простая гісторыя». Маст. фільм.
16.30. Навіны.
16.35. ПІК. Публіцыстычна-інфармацыйны канал для школьнікаў.
17.50. «У старой скрыні». Мультфільм.
18.00. Дак. фільм.
19.00. Абласныя навіны (Магілёў).
19.10. Палітычны калейдаскоп.
19.35. Дак. фільм.
19.55. Гаспадар. Калі закончана жніво... Расонскі раён.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.25. Бізнесклуб «Партнёр».
21.30. Тэлебіржа.
21.40. «Простая гісторыя». Маст. фільм.
23.05. НІКа.
23.20. «Жыццё з песняй». Сямейны ансамбль Барысенкаў з г. Ашмяны.

Канал «Астанкіна»

5.00. Навіны.
5.20. Ранішняя гімнастыка.
5.30. Раніца.
7.50. Мультфільм.
8.00. Навіны.
8.20. «Багатыя таксама плачуць». Маст. фільм.
9.05. Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
9.55. «Шэсць з шасці».
10.35. Дак. фільм.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. «Цыган». Маст. фільм. 4-я серыя.
12.45. «Падарожжа месье Перышона». Маст. фільм.
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.25. Брыдж.
15.05. Блакнот.
15.10. Уолт Дысней прадстаўляе...
16.00. Канцэрт.
16.20. Цэнтр.
17.00. Навіны.
17.25. П. Чайкоўскі. «Славянскі марш». Выконвае Расійскі нацыянальны сімфанічны аркестр.
17.35. «ТБ-«Нява». Тыдзень I Сусветнага кірмашу «Расійскі фермер».
17.55. Чалавек і закон.
18.25. Фільм—дзецям. «Прыгоды чорнага Прыгажуна». 8-я серыя.
18.50. Поле цудаў.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. Прэм'ера рубрыкі «У клубе дэтэктываў». Маст. фільм «Рэбус» (Італія—Іспанія).
22.05. «ВІД» прадстаўляе: музагляд.
22.50. Аўтаралі «Парыж—Масква—Пекін». У перапынку (23.00) — Навіны.
23.40. «ВІД» прадстаўляе. «Сентыментальны дэсант». Пра музычны фестываль у Фінляндыі.

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.25. Час дзелавых людзей.
8.00. Студыя «Нотабене».
8.40. «Вам і не снілася». Маст. фільм.
10.10. «Арс-кансоні». Ансамбль класічнай музыкі.
10.40. «Санта-Барбара». Маст. фільм.
11.30. Адкрыты чэмпіянат ЗША па тэнісу.
12.25. Вольны час. «Тэлебудсервіс».
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00. Весткі.
15.00. Тэлебіржа.
15.30. А. Бітаў і М. Жванецкі пра М. Зошчанку.
16.30. Там-там навіны.
16.45. Фестываль дружбы.
17.30. Ступень рызыкі.
18.00. Белая варона.
18.45. Экран крымінальных паведамленняў.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Вуснамі дзіцяці.
20.00. Навіны аўта- і матаспорту.
20.30. «Смерць прыгожых касуль». Маст. фільм.
22.00. Весткі.
22.25. Давайце разбяромся! Што такое прыватызацыйны чэк.
22.35. Вячэрні салон.

Віншаванне

САРДЭЧНА ВІНШУЮ ЛЮБУЮ МАТУЛЮ ЗАБЛОЦКУЮ АЛЕНУ ЗАХАРАЎНУ З ДНЕМ НАРАДЖЭННЯ. ЖАДАЮ ЗДАРОЎЯ, ШЧАСЦЯ, УСЯГО НАЙЛЕПШАГА.

Дачка Наташа.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. ЦІХАНОВІЧ, С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52, 32-41-92, навін —32-60-13, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Тыраж 81.098. Індэкс 63.850.
Зак. № 177.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 21.00.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12